

ment de personnes atteintes de troubles mentaux, e Gesetz, woumat een iwwert den Artikel 27, also de Psychiater sengem Patient, ganz kloer kann eng Oplag ginn, dass e sech muss dräi Méint laang strikt drun halen, fir seng Medikamenter anzehuelen, an dass e sech och muss eemol d'Woch bei him weisen, dat nodeems hien d'Klinick verlooss huet. Wann de Patient dat net mécht, da kann e laut Gesetz nees an d'Klinick agewise ginn.

Leider ass et awer esou, dass d'Police dëst Gesetz net applizéiert, well fir si en Trouble à l'ordre public muss virleien, éier se agräifen därerf. Dat heescht, si loossen déi concernéiert Persoun erëm lafen.

An der Belsch dogéint gëtt de Patient, nieft engem ganze Joer laang der Obligation vun der Medikatioun an der Visitt beim Psychiater, och nach vun enger ganzer Ekipp encadréiert. Do geet et drëms, dass de Patient iwwer ee Joer mol Vertrauen opbaut zu sengem Psychiater an dann och beschtefalls iergendwann erkennt, dass en de Problem nëmme ka geléist kréie mat enger reegelméisseg Medikatioun.

Et stelle sech duerfir eng ganz Partie Froen, souwuel un d'Gesondheitsministesch wéi awer och un de Policeminister.

Éischtens: Misste mer net Persounen, déi manifestement net eleng eens ginn an eigentlech dréngend missten nieft der stationärer Behandlung och eng Ulafstell an enger oppener Struktur fanne respektiv vun engem Suivi profitéieren, richteg mat System encadréieren an och den Artikel 27 systematesch applizéieren?

Zweetens: Wéisou orientéiere mer eis net um Beispill vu Montreal, wou sougenannten „thérapies brèves systémiques“ ugewannt gi bei Urgences psychiatriques? Hei bei eis gëtt dat just gemaach bei chronesch Kranken. Da kéinten déi Leit nämlech doheem an hirem Alldag, an hirer Liewenssituatioun gecoacht an och begleet ginn.

Drëttens: Wien hält d'Initiativ, dës psychesch krank Leit, déi duerch hiert problematescht Verhale sech a virun allem och anerer eventuell a Gefor bréngen, ze berouegen?

A véiert a lescht Fro: Wéi eng Moyenen hunn eis Forces de l'ordre a Fleegeservicer, fir mat dëse Mënschen ëmzegoen, a wéisou geet d'Inobservation vum Artikel 27 net duer, fir als Force de l'ordre anzegräifen?

Ech soen Iech Merci.

■ **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président de séance.*- Merci och der Madamm Hetto. An d'Wuert huet elo am Daurasaz d'Madamm Gesondheitsminister.

■ **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé.*- Jo, merci, Här President. Generell ass ze soen: Mir hunn dat nogekuckt, dass d'Strukture vun der Psychiatrie extrahospitalière conventionnée, also eise konventionéierten Zenteren, während der Pandemie weider hir spezifesch Patiente konnte betreien.

Et kann een och generell net soen, dass vill méi Demandé gestallt gi sinn, a scho guer net fir decompenséiert Situatiounen. Also déi konnten alleguerte gutt en charge geholl ginn, hu mer gesot kritt. Wat elo spezifesch d'Aktivitéit vum CHNP ubelaangt an d'stationär Psychiatrie landeswäit, hu mer och elo net méi Placementer oder Observatioune constatéiert wéi déi Jore virdrun.

An dat heescht awer och net, dass all Patient, deen elo do placéiert gouf, automatesch en Danger public wär, sou wéi et hei ugedeit ginn ass. Mee ech mengen, do kann den Henri Kox méi drop agoen.

Wat elo d'Mesuré spezifesch während der Pandemie sinn, déi mer agesat hunn, wéilt ech dat gäre Revue passéiere loossen. Mir hu ganz villes gemaach, fir wirklech eng beschtméiglech Prise en charge hei unzbidden: Téléconsultations médicales, och pédo-psychiatriques, ganz wichteg an dësen Zäiten, eng Reorganisatioun vum dem Hospitalisations-system an der Psychiatrie aiguë, awer och réhabilitative, dat mat spezielle Covidunitéiten, déi en place gesat gi sinn. Mir hunn Tesoïne, virun allem an der Addictologie, staark an den Asaz bruecht an och kënnen d'Prise en charge extrahospitalière nei organiséiere mat enger Prise en charge an de Centre-de-jouren an an de Centres de rencontre, dat Ganzt duerch eng verstärkten Zesummenaarbecht.

Och Leit an der Prekaritéit konnten esou Hëllef kréien iwwert d'Consultations médicales, déi mer en place gesat hunn zesumme mat Médecins du monde, Abrigado a Jugend- an Drogenhëllef. An och am DropIn konnt psychologesch Hëllef ugebuede ginn do, wou se néideg war.

Mir haten eng Hotline psy, déi am Kader vun der Cellule de crise aktivéiert war, an och e Site online, de covid19-psy.lu, dee vum Centre d'information et de prévention vun der Ligue bedriwwe ginn ass, dee mat eis konventionéiert war dofir. De MENJE hat och fir déi jonk Leit eng spezifesch Hotline psy, déi operationell war während där ganzer Kris. An och de besteeënde Kanner-Jugendtelefon an SOS Détresse goufe ganz staark sollicitéiert.

Méi spezifesch an der Aarbechtswelt hate mer fir d'Soignanten och e Support psy en place, deen déi

ganz Zäit iwwer funktionéiert huet, dat, fir Decompensatioune virzegräifen a fir och generell dem Burnout beim Personal, wat vill gefuerdert war, virzebeugen - also en Double virage, dee mer gesinn hunn, Virage an Ambulatoire, eng besser Zesummenaarbecht ausserhalb dem Spidol, méi Recours op dat Digitaal.

Spezifesch Strukturen elo fir Jonker, Leit, déi Troublen hunn: Do hu mer de Centre thérapeutique zu Pëtscht fir Jugendlecher tëschent 12 an 18 Joer mat Troubles psychiatriques, dee bis zu 20 Plazen huet. Mir hunn den ADDI-C, dee funktionéiert als Centre d'information, de consultation et de prise en charge ambulatoire, justement am Beräich vun der Addictioun.

Dann hu mer och eng Konventioun, déi relativ zefriddestellend funktionéiert, tëscht dem Ministère an dem CHL mam Service médico-thérapeutique d'évaluation et de coordination. Dat ass eng ganz Ekipp, déi justement dono strieft, fir eng besser Koordinatioun tëscht all den Acteuren an och en Iwwergang an eng Prise en charge iwwert déi akut Phas eraus ze kréien, intra- an extrahospitalier eeben, mat den Dokteren, déi do op der Plaz sinn.

Des Weideren, wéi gesot, eis gängeg Strukturen, déi mer hunn. A méi hunn ech vu menger Säit aus net, ausser elo, op déi besteeënd Aktivitéiten ze verweisen, an ech mengen, et ass net dat, wou Dir drop eraus waart. Dofir faassen ech mech kuerz. Mir hunn eng berechent Zäit an ech géif dem Henri Kox dofir d'Wuert weiderginn.

Ech kucke just eng Kéier iwwer meng Ënnerlagen. Ech gesinn näischt, wat soss hei elo direkt hëllefäräich wär, vun deem, wat ech an de Grapp krut, ier ech komm sinn.

Merci.

■ **M. Henri Kox**, *Ministre de la Sécurité intérieure.*- Bon, merci fir d'Wuert och da vu menger Säit aus als Responsabelen iwwert d'Police.

Vläicht an dësem Fall, wéi eng Moossnamen do gelaf sinn. Éischtens de Constat, dat kann ech nëmme soen, dass de Moment keng weider Hausse festzestelle war an där leschter Zäit, dass keng psychesch Problemer der Police elo bekannt wären, déi zougeholl hätten - dat ass ganz kloer dat, wat si mir och gesot hunn.

Vläicht de gesetzleche Kader vun der Police: Do muss ee schonn oppassen, dass a ville Beräicher et net d'Police ass, déi hei dëse Problem ka léisen. Mee d'Police huet Moossnamen an d'Police intervenéiert och nom Artikel 15 vum Policegesetz, deen do seet, dass Leit kënnen an e psychiatresche Service ageliwwert ginn, awer just, wann den Trouble do ass, awer no enger Feststellung, déi souwuel vun der Autorité aus der jeeweileger Gemeng - dat ass de Buergermeeschter - kënn, respektiv, wann en Dokter d'Uweisung mécht. Also dat heescht, si handele just op Uweisung, da kënnen se do intervenéieren.

Zweetens ass et: E Kommissariatschef ka wuel intervenéieren, an en Officier de police administrative, awer nëmmen ënner zwou Konditiounen. Déi éischt Konditioun ass: Wann eng schrëftlech motivéiert Demande doläit, da kënnen se intervenéieren. An déi zweet ass, wann et effektiv zu Gewalttätigkeete kënn. Mee dat gëllt net nëmme fir esou Persounen, dat gëllt allgemeng fir d'Gesellschaft, wann ee sech net un d'Reegelen hält, da kënnen se intervenéieren.

Also d'Police ass do ganz enk an engem Kader. An et ass och, si hunn net d'Kompetenz, fir dee psychesch Zoustand och ze maachen (veuillez lire: och ze bewäerten). Wéi solle se dat och kënnen maachen? Et ass net hire Rôle, fir dat kënnen ze maachen.

Den Artikel 14 seet awer och: eng Détention administrative, wann eng Gefor fir den Ordre public do ass. Mee do muss ech awer soen, dass awer bal keen an deem Fall ass. Et ass éischer, well randaléiert gëtt, an dat sinn dann net onbedéngt déi, déi psychesch Problemer hunn, dat sinn aner Phänomener an der Gesellschaft. An dat sinn awer just net déi, déi dat maachen. Dann ass et méiglech, wann ee randaléiert, kann en zwielef Stonne festgehale ginn. Awer fir ze jugéieren, wat dann d'Problematik ass, dofir ass d'Police net zoustänneg. An et ass och net hire Rôle, fir dat ze maachen. An ech géif et och schlecht fannen, wann d'Police dat géif maachen.

Also, d'Police ass den Executant. Mee wat d'Police awer vill mécht, dat si Concertatioune mat all den zoustänneg Gemengen. An et gëtt jo zwou Gemengen, déi vläicht éischer viséiert sinn. Dat sinn éischer d'Gemengen Ettelbréck oder Esch. An ech muss awer soen, ech war nach virun ...

(**Problème de sonorisation**)

... eng Kéier bei der Police selwer nach, an och mat dem Buergermeeschter war ech zesummen, an ech kann nëmme soen, et ass vun där Säit op deem Punkt jiddefalls näischt gesot ginn, dass do en Onsécherheetsgefill do wär.

An d'autant plus, an dat hunn ech nach de Moie bestätegt kritt - dat ka vläicht de Buergermeeschter dann och hei soen -: Si hu sech eng Assise psychiatrique gemaach, dat heescht, eng Assise zu Ettelbréck, op Initiativ, mengen ech, vum Buergermeeschter selwer, wou se sech mam Jacobs Thierry, dem Chef vun der Polizei Norden, zesummesat hunn: Wat ass de spezifesch Problem? Gëtt et e spezifesch Problem?

De Fin mot vun där Reunioun ass, dass et kee spezifesch Problem an deem Moment ass. Natierlech spillt zu Ettelbréck, dass natierlech do Leit sinn, déi ënnerwee sinn, déi dat Verhalen hunn. Awer et ass menges Wëssens net esou, dat hunn ech jiddefalls net rapportéiert kritt, dass do e groussaartege Problem ass. An dofir, mengen ech, solle mer hei net ze vill eppes eropbeschwiieren, wat net direkt do ass. Awer de Problem ass konzentréiert mat deene jeeweilege Leit och ugeschwat.

(**Brouhaha**)

■ **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président de séance.*- Keng weider Reaktioun?

8. Dépôt d'une proposition de loi par M. Marc Lies

Da géife mer zum nächste Punkt vum Ordre du jour iwwergoen. Dat ass dee leschte Projet vum Ordre du jour vun haut an et ass dee wichtegste Projet de loi 7631 iwwert d'Pressehëllef ...

A, entschëllegt!

■ **M. Marc Lies** (CSV).- Jo.

■ **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président de séance.*- Jo, ech hat Iech bal verpasst. Den Här Lies fir den Depot vun enger Proposition de loi. Ass dat esou korrekt?

■ **M. Marc Lies** (CSV).- Alles an der Rei, Här President.

■ **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président de séance.*- Sorry.

Exposé

■ **M. Marc Lies** (CSV), *auteur.*- Merci fir d'Wuert. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech wéilt haut de Mëtten eng Proposition de loi deposéieren. Bon, ech mengen, Dir kënn Iech virstellen, wann ech hei uewe stinn, ëm wat et do geet: Et geet ëm de Wunnengsbau - et gouf an deene leschte Woche vill Diskussiounen ronderëm de Wunnengsbau.

D'nächst Woch wäerte mer nach méi Diskussiounen hunn: iwwert de Pacte Logement, doriwwer wäert ech awer elo hei net schwätzen an och an deem Sënn keng Proposition de loi areeche, mee einfach eng Proposition de loi, wou et drëm geet, vu datt mer eng Penurie hunn, notament bei de Locatiounswunnengen, fir do verschidden aner Acteuren och mat an d'Boot ze huelen, wann et dann drëm geet, de Bau vun erschwéngleche Wunnengen respektiv dann awer och d'Locatioun kënnen ze assuréieren.

Bon, ech mengen, et gouf des Ëfteren och hei an deem héijen Haus schonn driwwer diskutéiert, datt och de privaten Investisseur sollt verstärkt mat an dat soziaalt oder erschwénglecht Mietboot geholl ginn. A mir hunn eis an deene leschte Wochen a Méint do eng Rei vu Gedanken dozou gemaach, wéi een dat kéint maachen, opgrond awer och vum Aide-au-logements-Gesetz, also dem 1979er-Gesetz, fir do verschidden Upassungen ze maachen, fir dann de privaten Acteur verstärkt mat an d'Boot ze huelen, well mer einfach der Meenung sinn, datt den öffentliche Promoteur an d'Gemengen där ganzer Nofro vun erschwénglechem Wunnengsbau einfach net kënnen nokommen.

Duerfir d'Propos - e puer Wuert doriwwer gesot, ech wëll mech do kuerzfaassen -, datt eeben de privaten Investisseur oder Promoteur an Zukunft och kann erschwénglech Mietwunnengen bauen, dofir dann och subsidiariséiert gëtt.

Eng aner Pist ass natierlech an deem Sënn och: An deene leschten Deeg gouf villes vun der Chambre des Métiers gesot, datt si keng Fachkräfter, also keng Handwierker méi fannen, déi sech dann effektiv hei zu Lëtzebuerg kënnen logéieren. Duerfir datt (veuillez lire: Duerfir ass d'Uleies, datt) an Zukunft, änlech wéi dat mol an deem viregte Joerhonnert de Fall war am industrielle Beräich, Wunnengen och vun engem Entrepreneur respektiv vun enger Societéit kënnen gebaut ginn an herno ënner erschwéngleche Konditiounen un hir Mataarbechter da kënnen viruverlount ginn.

Dat brauch natierlech och eng ganz Gestuion hanendrun. An duerfir géife mer och dann derfir plädéieren, datt d'Offices sociaux, déi eng ganz wichteg Aarbecht maache bei dem Encadrement vu Leit, déi en besoin spécifique sinn, déi finanziell net gutt iwwert d'Ronne kommen, datt och d'Offices sociaux an Zukunft kënnen déi Fonctioun vun enger Zort vu Promoteur public kréien, fir do verstärkt um Terrain kënnen ze agéieren.

Mir hate virun enger Zäitche schonn eng Proposition de loi hei eragereecht ëm de Mietkauf. Och de

Mietkauf, Optionskaf, fënn dann effektiv säin Nidderschlag an dëser Proposition de loi.

An nieft deem, datt déi verschidden Acteuren an Zukunft solle verstärkt kënnen mat an dësem Domän agéieren, sollen d'Subsiden dann och an d'Luucht gesat ginn, beim Bau vu soziale Mietwunnengen vu 70 % op 75 % respektiv op 80 %, an dann awer och beim Beschafe vun Terrainen. Dat heescht, bei der Acquisitioun vun Terrainen, datt een do en Ënnerscheed mécht eeben: Terrainen, déi een als Réserve foncière keeft, déi adjacent zum Perimeter sinn, am Perimeter - Terrainen, déi nach net lotisséiert sinn, hunn eng aner Valeur wéi déi Terrainen hors périmètre, an déi Terrainen, déi lotisséiert sinn, hunn nach eng Kéier eng aner Valeur. Duerfir sollen och déi Subsiden an d'Luucht gesat ginn.

D'CSV ass der Meenung, datt et wirklech un der Zäit ass, datt de Staat aktiv an och massiv Geld an de Grapp hält, fir effektiv deem Problem, där Penurie entgéintzewierken. 96 Milliounen, wéi et 2020 am Fong steet, geet definitiv net duer. Mir gesinn, datt effektiv an Zukunft dat Zweek- oder Dräifacht muss do consomméiert ginn. A wéi gesot, dofir brauche mer de privaten Acteur, fir do matzehëlfen, fir do där Penurie entgéintzewierken. An deem Sënn, Här President, géif ech Iech dës Proposition de loi iwwerrechen.

Ech wéilt awer net mëssen, de Kolleegen an der CSV-Fraktioun e ganz, ganz décke Merci ze soen, besonnesch dem Marc Reiter, deen aktiv hei un dëser Proposition matgeschafft huet, fir déi wäertvoll Mataarbecht. An deem Sënn, Här President, maachen ech den Depot vun dëser Proposition de loi.

7856 - Proposition de loi modifiant la loi modifiée du 25 février 1979 concernant l'aide au logement

Merci.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président de séance.*- Merci och. Merci och dem Här Lies.

9. 7631 - Projet de loi relatif à un régime d'aides en faveur du journalisme professionnel

An da wär et elo un deem neie Pressegesetz, dem Gesetz 7631 iwwert d'Pressehëllef, eng nei Formulatioun vun der Pressehëllef.

An d'Wuert huet de Rapporteur, den Här Guy Arendt. Här Arendt, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Digitalisation, des Médias et des Communications

■ **M. Guy Arendt** (DP), *rapporteur.*- Villmools merci, Här President. Erlaabt mer, op dëser Plaz eiem Premier- a Medieminister eng weider gutt Besseerung ze wënschen. An ech géif och profitéieren, fir der Ministesch, der Madamm Corinne Cahen, Merci ze soen, datt si fir hien agesprongen ass an eeben och do den Ofschloss vun dësem Projet ka maachen.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Press - an ech denken, mat dëser Behauptung wier hei jiddweree mat mir averstanen -, spillt eng enorm wichteg Roll an enger Gesellschaft. Als véierte Pouvoir huet si en An op d'Aarbecht vun de politeschen a juristeschen Autoritéiten, dreift den Discours an der Gesellschaft un a fërdert d'Meenungsbildung an de Meinungsaustausch tëschent de Bierger.

Mir hunn an deem leschten annerhallwe Joer kënnen materiewen, wéi enorm wichteg et ass, eng professionell an onofhängeg Press ze hunn. Waren d'Medie fréier e Gewicht an, wann néideg, och e Géigegewicht zum Pouvoir, zu de wirtschaftlechen Interessen an e Garant vum Pluralismus, esou ass de Journalismus haut och e Géigegewicht zu deem, wat sech op de soziale Reseauen deet, zu allméiglechen Zorte vu Publikatiounen, déi sech den Ustrach vun Informatioun ginn, awer dacks éischer Manipulatioun sinn.

Eng professionell Press ass kee Luxus, mee eng Noutwendegkeet fir eng ganz Gesellschaft. Duerfir ass et och richteg, wichteg an eeben noutwendeg, dass de Staat, d'ëffentlech Hand, an domadder de Bierger selwer déi Professionalitéit an Onofhängegkeet weider garantéieren.

Wéi an de Motiver zu dësem Text ze liesen ass, ass d'Pressehëllefsgesetz, wéi et den Ament zu Lëtzebuerg a Vigueur ass, al, ze al, an net méi un d'Mediellandschaft, wéi mer se haut virfannen, ugepasst. Dëst soll mat dësem neien Text geännert ginn. An ech si frou, lech deen haut, 22 Joer nom Text vun 1998, hei dierfe virstellen.

De Projet de loi 7631 gesäit, wéi gesot, vir, d'Pressehëllef ze moderniséieren. Säit Joren ass d'Mediewelt am Wandel. Déi traditionell Printmedie ginn ëmmer méi vun den Onlinemedien iwwerholl. An am Allgemenge gesäit sech déi traditionell Press engem ganzer Rei vun Defien ausgesat, an dëst beispillsweis um techneschen, mee och um finanziellen Niveau.

Hei gëtt e Paradigmewiessel virgeholl: D'Hëllef gëtt net méi op d'Säitenzuel, déi geschriwwé gëtt, mee op d'Zuel vun de Journalisten, déi agestallt sinn, berechent. D'Zil vun dësem Projet de loi ass et, d'Onofhängegkeet vun deene verschiddene Medien oprechtzeerhalen, gradewéi d'Diversitéit an d'Qualitéit weider ze promovéieren.

D'Mechanisme vun den Aidë gi mat dësem Projet adaptéiert. Déi journalistesch Aarbecht soll méi valoriséiert ginn. Eng pluralistescht onofhängeg Mediellandschaft soll erhalen an d'Qualitéit vun der Press, an all hire Formen, gefërdert ginn, fir och weiderhin den Discours an der Gesellschaft ze promovéieren an d'Demokratie esou ze stäerken.

Dës wichteg Punkten hat d'Kommissioun, eis Kommissioun, och ëmmer am An. Et ass vill diskutéiert ginn an et sinn 22 Amendementer proposéiert an ugeholl ginn, dat no den Observatiounen vum Staatsrot, mee och de Revendicatiounen a Remarque vun der Journalistenorganisatioun, vun der Association des éditeurs, der Almi, ass zu engem groussen Deel, wéi gesot, Rechnung gedroe ginn.

Mir hunn et eis an der Kommissioun beileiwen net ëmmer einfach gemaach a mir hate vill Reuniounen iwwert dësen Text, mee mir hu konstruktiv geschafft. Mäi Kolleeg, de Pim Knaff, wäert a senger Interventioun drop zrëckkommen an zwou Motiounen deposéieren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Guy Arendt (DP), rapporteur.**- De Kolleegen aus der Kommissioun duerfir op dëser Plaz schonn ee grouse Merci fir déi gutt Zesummenaarbecht an dësem Dossier.

Elo zum Text.

Am Text gëtt festgehalen, dass d'Aufgab vun der Allocatioun vun den Aiden elo der sougenannter Commission „Aide à la presse“ zoukënn. D'Editure kënnen eng Ufro fir Aidë schrëftlech eraschécken, déi dës Kommissioun dann ënnersicht, a si mécht eng Propositioun, ob d'Demande ugeholl oder refuséiert soll ginn. Heivun ausgeholl sinn Edituren, déi eng effentlech Missioun erfëllen, déi schonn Hëllef aus dem Ausland kréien, an och all d'Radiosedituren, déi net iwwert dësen Text reglementéiert ginn.

D'Kommissioun vun der Aide à la presse gëtt och spéider am Artikel 14 vum Text weider definéiert. Si besteet aus zéng effektive Memberen, déi aus verschiddenen Institutiounen selektionéiert ginn, sou zum Beispill dem Service information et presse oder dem Service des médias et des communications. An dëser Kommissioun sinn awer och zéng Membres suppléants, déi vum zoustännege Minister nominéiert ginn. An d'Mandat vun de Kommissionsmemberen ass op fënnf Joer limitéiert, kann awer och renouveléiert ginn.

Wann eng Majoritéit vun de Membere present ass, proposéiert dës Kommissioun, op Basis vu Krittären, op déi mer nach wäerten agoen, iwwert den Octroi oder eeben de Refus vun den Aiden. Si proposéiert och de Recouvrement vun Aiden, wann an engem bestëmmte Fall déi néideg Konditiounen net méi erfëllt sinn.

Wann e Medium oder en Editeur eng Demande fir Aidë gestallt huet, dann huet d'Kommissioun sechs Méint Zäit, fir iwwert dës Fro ze decidéieren. No sechs Méint ouni Äntwert kann den zoustännege Minister d'Decisioun iwwert dës Ufro treffen.

Bei dem Kapitel iwwert d'Definitiounen géif ech dräi bestëmmte Punkten ervirhiewen.

Bei der Publication de presse en ligne war ufanks ugeduecht, dass Onlinemedien op d'mannst zwou Publikatiounen pro Dag, dat Ganzt iwwer sechs Deeg, publizéiere sollen. Op dësem Punkt si mer eis an der Kommissioun awer eeneg ginn, heiraus zwou Publikatiounen pro Dag an der Moyenne ze maachen. Dëst soll den Editure méi Flexibilitéit an der Publikatioun vun hirem Contenu erméiglechen.

Änlech war an de Printmedien ufanks virgesinn, den Tirage iwwer e Règlement grand-ducal festzehalen. Well dëst awer eng Decisioun war, déi der Verfassung no „réservée à la loi“ ass, hat de Staatsrot hei eng Opposition formelle ausgeschwat. Fir och de Printmedien eng gréisser Flexibilitéit ze ginn an d'Aiden an Zukunft net weider ofhängeg vun hirem Tirage ze maachen, ass doropshin an der Kommissioun decidéiert ginn, dësen Artikel ganz aus dem Text vum Projet de loi erauszehuelen.

De Staatsrot huet sech och zu der Definitioun vun engem sougenannter „Publication quotidienne“ geäussert. Nodeems dës ufanks sechs Publications imprimées an der Woch virgesinn hat, hat de Staatsrot dorop opmierksam gemaach, dass och elo scho Printmedien existéieren, déi nëmme fënnemol an der Woch publizéieren. Hei huet de Staatsrot och op d'Annex I vun den „Actes“ vun der Conférence générale vun der Unesco, 23. Sessioun, verwisen, déi fir eng Publication quotidienne véier Publikatiounen an der Woch virgesäit. D'Kommissioun huet den Avis vum Staatsrot hei suivéiert, deen och de Revendicatiounen vun der Almi ent-

sprach huet, an d'Zuel vun de Publikatiounen no ënne korrigéiert.

Wat si lo d'Krittären, fir en Editeur oder eng Publikatioun, fir dës Aidë kënnen an Usproch ze huelen? Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech hat et scho gesot, d'Zil vun dësem Projet de loi ass et, de Mediepluralismus ze erhalen. Zu dësem Zweck gëtt et eng Rei Konditiounen, déi mussen erfëllt sinn, fir sécherzegoen, dass eebe grad dës Pluralismus och an Zukunft geséichert ass. Sou muss en Editeur op d'mannst säit engem Joer Informatiounen aus deene verschiddenen Domänen - dat si Politik, No-riichten, Finanzen, jee, wat et esou gëtt - publizéieren, an dat all Dag, wéchentlech oder eemol am Mount. En Editeur muss och eng Redaktiounsekip mat mindestens fënnf Journalisten hunn, déi Vollzäit agestallt sinn.

Zu dësem Punkt nach eng kleng Prezisioun: Am initialen Text war an dëser Dispositioun och festgehalen, dass eng Ekip e Rédacteur en chef misst beinhalten. D'Kommissioun huet sech awer drop gëe-negt, dass et och Ekippe ka ginn, déi sech autogéréieren, an dass esou e Posten net als Konditioun fir den Erhalt vun Aidë soll obligatoresch sinn.

Eng weider Konditioun - ech zielen lech se elo net all op - ass, dass d'Publikatioun muss an engem Sprooch verfaasst sinn, déi zu engem Minimum vu 15 % an der Populatioun vertrueden ass, dëst laut den Zuele vun der rezentster Vollekszielung.

Allgemeng gëllt, dass de groussen Deel vum Contenu sech der journalistescher Aarbecht soll widmen.

Wéi sinn déi Aiden elo opgedeelt? Majo, d'Aide à la presse ass an zwee Deeler opgedeelt, an dëst an de Limitte vum Budget.

Do hu mer eemol déi sougenannte Partie fixe: Dës gesäit eng Zomm vun 200.000 Euro pro eligibelen Editeur vir. Dës Aide gëtt dann am Joer un all déi Edituren, déi d'Konditiounen erfëllen, ausbezuelt.

Da gëtt et awer och d'Aide à l'activité rédactionnelle. Hei gesäit de Projet de loi eng Zomm vun 30.000 Euro vir, dëst pro Journalist, deen en équivalent temps plein a mat engem CDI agestallt ass. Baséiert op eng Propositioun vun der Almi, gëtt dës Montant och automatesch un den Indice du coût de la vie ugepasst. Dës Aide gëtt, contrairement zu der Part fixe, während dem Joer ausbezuelt. Ufanks war geplangt, dëst pro Semester ze maachen. Mee d'Kommissioun huet sech drop gëe-negt, dës Aide trimestriell ausbebezuelen, fir esou den Edituren d'Gestioun vun de Finanzen iwwert d'Joer ze vereinfachen.

Béid Aiden, d'Part fixe an d'Aide à l'activité rédactionnelle, sinn dann exklusiv fir d'Publikatioun, d'Editioun an d'Promotioun ze notzen.

Am spéideren Artikel 13 vum Projet de loi sinn och d'Limitte vun dësen Aiden definéiert. Den Editeur muss am Joer pro Publikatioun eege Recettë generéieren, dëst mindestens an der Héicht vu 50 % vun den Aiden, déi un dësen Editeur kënnen ausbezuelt ginn. Déi maximal Beträg fir déi verschidde Publikatiounen leien da bei 1.600.000 fir d'Quotidienen, 800.000 Euro fir d'wéchentlech Publikatiounen, 650.000 fir d'Mensuellen a 550.000 fir Publikatiounen, déi en ligne publizéiert ginn. E Groupe de presse kann e Maximum vun 2.500.000 un Aidë kréien.

Fir d'Éditeurs émergents an d'Éditeurs citoyens goufen nach emol jeeweils eege Krittären ausgeschafft, op déi ech hei och kuerz wëll agoen.

D'Éditeurs émergents mussen, wéi déi aner Edituren och, eng Autorisation d'établissement hunn. Si mussen och säit mindestens sechs Méint zwee Journaliste Vollzäit beschäftegen, dierfen net zu engem Pressegrupp gehéieren a sollen zum Zäitpunkt vun hirer Ufro 200.000 Euro an hir Publikatioun investéiert hunn. Bei engem méi klengen Montant géifen d'Aiden ugepasst ginn. D'Éditeurs émergents kréien Aiden an der Héicht vun 100.000 Euro. An dës Aidë sinn dann op dräi Joer limitéiert, fir et den Edituren ze erlaben, iwwert dës dräi Joer d'Krittären, wéi se och fir déi etabléiert Publikatiounen gëllen, ze erfëllen.

Bei den Éditeurs citoyens ass et esou, dass si säit weinstens engem Joer mussen als Fondatioun oder ASBL opgestallt sinn. Si mussen ënner anerem op Benevollen zrëckgräifen, dierfen net an engem Groupe presse sinn, musse sech un e groussen Deel vum Public am Grand-Duché riichten a sollen op d'mannst zwee Leit agestallt hunn oder en Équivalent vun zwee Temps plein, wouvu mindestens een e professionelle Journalist muss sinn.

Hei war ufanks ugeduecht ginn, dass weinstens zwee professionell Journaliste sollten agestallt sinn. Allerdéngs huet d'Kommissioun sech derzou decidéiert, dass dës Seuil ze héich wier, an den Text geännert, soudass zwee Salariéë sollen age-stallt sinn, woubäi et duergeet, dass een e professionell Journalist ass.

Fir d'Médias citoyens sinn am Joer 100.000 Euro als Aide virgesinn, dëst natierlech sous condition, dass d'Krittären, wéi beispillsweis d'Benevollen

oder d'Missiounen vun der Éducation aux médias, der Integratioun an der Citoyenneté, erfëllt sinn.

Allgemeng zu den Aidë bleift ze soen, dass déi Edituren, déi mat dësem Gesetz elo manner grouss Aidë kréien, wéi dat mam aktuelle Gesetz vun 1998 de Fall war, a bei deenen de Format vun hirer Publikatioun net ännert, dës Differenz iwwert déi nächst fënnf Joer kompenséiert kréien. Dës Iwwergangs-zäit soll hinnen et erméiglechen, sech an hiren Aktivitéiten dann no deenen neie Reegele frësch op-zustellen.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, de Staatsrot hat suggeréiert, d'Aiden en suspens ze halen, bis d'Euro-päesch Kommissioun dës Gesetzestext als kompatibel mam Bannemaart deklaréiert. Dësem Avis vum Staatsrot ass d'Kommissioun och nokomm, mee an der Tëschenzäit ass den Accord vun der Bréisseler Kommissioun ugekënnegt ginn, soudass den Text kann a Kraaft trieden, an dat aalt Gesetz vun 1998 gëtt selbstverständlech ofgeschafft.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech géif de Kolleegen aus der Kommissioun nach emol e grouse Merci soe fir déi gutt Zesummenaarbecht. Mir waren eis net ëmmer eens, mee mir hunn awer flott zesummen diskutéiert a mir hunn och d'Ziler zesummen erreecht. An ech freeë mech, dass mer dësen Text haut hei zum Vott kënn bréngen, fir och an Zukunft eng divers, oppen a kritischesch Press am Sënn vun engem demokrateschen Discours ze ënnerstëtzen.

Fir all weider Detailer verweisen ech op de schrëftleche Rapport an ech soen lech Merci fir d'No-lauschteren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance.**- Merci dem Här Rapportier fir säi Rapport. Dat nennt een eng méi wéi Punktlandung. Merci gesot.

Da wëll ech just nach eng kéier nofroen, ob ech dat richteg verstanen hunn, dass den Här Reding vun deenen aneren Orateuren d'Méiglechkeet kritt, als Éischten ze schwätzen. Ass dat esou? Ass jiddwe-reen domat d'accord?

(**Assentiment**)

Majo, dann ass dat esou an dann huet den Här Reding d'Wuert.

(**Discussion générale**)

■ **M. Roy Reding (ADR).**- Villmools merci, Här President. Merci dem Guy Arendt fir e Rapport, deen alt nees eng kéier esou kloer war, datt och een, deen net an der Kommissioun matgeschafft huet, elo prezis weess, wourëm et geet. E besonnesche Merci un d'Diane Adehm, d'Francine Clo-sener an d'Djana Bernard, datt se d'accord waren, datt ech haut däerf als Éischte schwätzen. Dat huet säi Grond: Mir spillen haut den Owend am Josy Barthel deen éischten Europa-Conference-League-Match ...

(**Interruption**)

... an der Lëtzebuurger Geschicht an ech sinn do zwangsrekrutéiert ginn, fir ze hëllefen.

Elo zum Thema: Journalismus ass eppes immens Wäertvolles. Besonnesch an Zäiten, wou vill falsch Informatiounen zirkuléieren, ass et fir de Bierger vu gréisster Wichtigkeet, iwwer qualitativ héichwäerteg Informatiounen ze verfügen. Leider ass deen Usproch och hei am Land net ëmmer erfëllt. Dozou spéider méi.

Mee muss dës Branche duerfir mat Steiergelder subventionéiert ginn? Mir mengen: neen. Mir fan-nen, datt gudd Journalismus belount gëtt do-duerch, datt d'Leit Zeitunge kafen, abonéieren, datt se vill verkaf gëtt, datt vill Leit Annoncen doranner schalten, vill Werbung ka verkaaft ginn. Mir hunn och d'Beispill gesi vu reporter.lu, wat sech mat Crowdfunding ganz gutt konnt finanzéieren. A mir sinn der Meinung, datt et de Bierger ass, dee soll decidéieren, duerch säin Akafsverhalen, wéi vill Sue wat fir ee Presseorgan kritt. Ech ka mer schlecht virstellen, datt ech elo mat menge Steiere muss en Organ finanzéieren, wou ech mäin Abonnement gekënnegt hunn, well ech net méi zefridde si mat der Qualitéit vun deem Organ.

Mir als ADR sinn a bleiwe fundamental der Mee-nung, datt de Staat sech soll op seng Käraufgabe konzentréieren an datt d'Steiergelder exklusiv dofir ze benotze sinn, sief dat Bildung, Gesondheet, so-zial Sécherheet, Infrastrukturen, erschwéngleche Wunnraum oder och Kultur.

Mee genee wéi mer géint d'Subventionéierung vum Filmgeschäft gestëmmt hunn, fanne mer och, datt d'Medie privatrechtlech an ouni Steiersubventio-néierung funktionéiere sollen. Staatlech Subven-tionéierung feieren an eisen Aen zu Wettbewerbs-verzerrung, zur Afrostellung vun der Onofhängeg-keet par rapport zur Politik, a virun allem awer - an do muss ech dem Rapporteur da widersprieche - denke mir net, datt eng staatlech Subventioné-ierung zur Qualitätssécherung an nach manner zum vill beschwuerene Pluralismus bäidréit. Wann ee wierklech Qualitéit a Pluralismus wëllt, da muss ee géint Agendasetting, Framing an Doutschweige vir-goen.

An ech zitéieren hei elo e puer Sätz, déi ech och scho gesot hunn, wéi mer den Débat d'orientation iwwert de Service public haten: „D'Press, déi am Respekt vum Pluralismus a vu Qualitéitsjournalis-mus schaffe wëllt, déi muss derfir suergen, datt an de Meinungsbildungsprozess vum Public méig-lechst vill ënnerschiddlech Perspektiven afléissen, datt ënnerschiddlechst Liewenslage vu verschid-denste Bevölkerungsgruppen zum Ausdrock komme kënnen. Et däerf net zur Bildung vun enger ‚Meinungsmacht‘ kommen.“

D'Medien entscheeden, wat fir eng Theemen iwwer-haapt op d'Dagesuerdnung kommen an als wichteg gekennzeechent ginn. Dat ass dat, wat d'Wëssen-schaftler „Agendasetting“ nennen. Da gi bestëm-mten Deelaspekter vun engem Thema an de Vierder-grond gestallt an domadder eng Interpretatiouns-summ suggeréiert. Dat nennt een da „Framing“.

An dat ass besonnesch schlëmm, wann alternativ Frames total feelen. De Bierger verléiert d'Bewusst-säin, datt d'Berichterstattung perspektivesch ass an de Sachverhalt net am Ganzen ofdeckt. Dat vermët-telt dann e Meinungsklima. D'Bierger kréien en Unhaltspunkt, ob si mat hirer eegener Meinung aleng do stinn oder ob si zur suggeréierter Majori-téit gehéieren. An dat léist da Schweigespiralen aus.

Déi grouss Aflossméiglechkeet, déi d'Medien hunn, besteet an éischer Linn doran, datt se en Androck kënnen erwecken, wéi wa bestëmmte Positiounen an der Gesellschaft géifen iwwerweien oder eeben aner bestëmmte Positiounen inakzeptabel wieren.

Wouzou dat ka féieren, dozou wëll ech lech just ee Beispill soen. Mir haten hei eng ganz interessant Debatt ganz kierzlech iwwert d'Ursaachen an d'Be-kämpfung vu Leerstänn am Logement. Eis gréisst-ten Tageszeitung hat den Dag drop e flotten Artikel, wou se all eenzelne mandatéierte Spriecher méi oder manner gutt, méi oder manner ausféierlech zi-téiert huet, ausser de mandatéierte Spriecher vun der ADR. Ouni mech wëllen ze bretzen, mengen ech, datt ech awer an deem Debat zwee, dräi Denk-ustéiss oder Iddie lancéiert hunn, déi vläicht duer-chaus derwärt gewiescht wieren, an der Press zur Diskussioun ze kommen. Doutschweigen ass fir mech déi perfiidsten Aart vu Meinungsmache a po-litescher Aflossnam.

RTL huet eng ganz flott Initiativ ergraff a weist an der Rediffusioun „Hei Elei, Kuck Elei“-Sendunge vu virun 30 Joer. An do hunn ech dann déi gesi vum 7. Juli 1991. Dat war héich interessant, well ee vun de Reportagen an där Sendung war iwwert déi éisch-ten europäesch Assises de la presse. An hei huet de fréiere Staatsminister Gaston Thorn eng extreem flott Ried gehalen. Seng Suerg war deemools, datt et zu iwwerdriwwene Konzentratiounen vu Mediebe-triber kéint kommen, datt d'Diversitéit net méi kéint garantéiert ginn an hien hat deemools d'Angscht, datt d'TVA op Medieprodukter kéint ageféiert ginn. De Visionär Gaston Thorn huet alt nees eng kéier an all dës Punkte Recht behalen.

Zum Ofschloss: Medie sollen ënnerhalen an infor-méieren an net beléieren, net erzéien a keng Mei-nungsmache bedriewen. An eng TVA op Liesen hätt et nimools däerfe ginn.

Ass dëst Gesetz besser wéi dat aalt? Jo, ganz kloer, well journalistesch Aarbecht amplaz Säite belount ginn. Et ass Schluss mam Pabeierhandel. Mee neen, well weeder de professionelle Journalist kor-rekt definéiert ass a well dëst Gesetz weeder d'Qualitéit nach d'Diversitéit garantéiert.

An aus all dës Grënn stëmme mir als ADR géint dësen Text. Ech soen lech Merci.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance.**- Merci och. An da komme mer erëm op déi net vum Fussball beaflosste Reiefolleg. An d'Wuert huet d'Madamm Diane Adehm.

■ **Mme Diane Adehm (CSV).**- Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen: „Wou et Pressefräiheet gëtt a jidderee liese kann, do ass Sécherheet.“ Dëst Zitat ass vum Thomas Jefferson an ass elo scho méi wéi 200 Joer al. Grad an engem klengen Land wéi Lëtzebuerg a grad an enger fir d'Press esou schwéierier Zäit wéi haut, ass eng fräi Press just méiglech mat fräie Journalisten an och mat fräie Pressehaier. A well eise Pressemarché esou kleng ass wéi eist Land oder beschtefalls wéi eis Groussregioun, ass dës Villfalt just méiglech mat enger generéiser staatlecher Ënnerstëtzung.

Duerfir stëmme mir als CSV de Gesetzesprojet iwwert d'Pressehëllef mat, aus iwwergeuerdnete Grënn an am Interessi vun eiser Demokratie. Oder, fir et konkret ze maachen: Well mir wëssen, dass och d'Press coronabedéngt grouss Schwieregkee-ten hat an och nach deelweis huet, a well mir wës-sen, dass si d'Sue brauchen, déi déi meescht Pres-seorganer mat dësem Gesetz weider kréien.

Gläichzäit mat dat wëll ech awer och hei ganz kloer soen, si mir awer net esou iwwerzeegt vun dë-sem Gesetzesprojet, well e gudden a kompletten Text gesäit definitiv anescht aus!

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech hunn et schonn gesot: D'Welt vun de Medien huet sech grondleeënd geännert an deene leschten 23 Joer zënter dem Pressehëllefgesetz vum 3. August 1998. An den 90er-Jore stoung de kommerziellen Internet nach an de Kannerschong. Sozial Medie sinn et nach net ginn an och nach keng Smartphones oder Tablets, fir seng Niegekeete ganz dacks - oder vläicht och ze dacks! - gratis ze liesen. Mee et ass nun emol e Fakt! Engersäits sinn d'Lieser ëmmer manner gewëllt ze bezuelen, fir Informatiounen ze kréien. A si sinn och ëmmer manner gewëllt, vill Zäit an en detailléierten Hannergrondartikel ze stiechen. Och sinn d'Zäiten eriwwer, wou ee moies beim Kaffi seng Zeitung gelies huet an da fir de Rescht vum Dag informéiert war. Duerfir dréit eis Welt vill ze vill séier, an d'Newswelt nach vill méi.

Haut kommen d'News permanent eran a ginn direkt un de Lieser weidergeleet. Fir de Lieser heescht dat, dass en de ganzen Dag iwwer mat Noriichte gefiddert, jo, dacks och iwwerfiddert gëtt a weess, wat doheem an an der Welt lass ass. Dëst ass eng immens Erausfuerderung fir d'Press, well déi News kommen direkt dacks ouni Filter an dacks och ouni Faktencheck an ouni Recul. Wann déi gedréckte Press hautdesdaags moies beim Kaffi läit, dann huet de Lieser dës Informatiounen oft schonn den Dag virdrun oder an der Nuecht un Internet gelies. Also stellt de Lieser sech noutgedrongen d'Fro, fir wat hien dann iwwerhaapt nach soll eng gedréckten Zeitung kafen, schlisslech muss hie jo duerno och nach de Pabeier entsueren.

De Lieser kann natierlech och entscheeden, seng Zeitung just nach online ze liesen. Mee och da stellt hie sech d'Fro, firwat hie soll en Abonnement op eng Onlinepublikatioun huelen, wann hie souwiso de ganzen Dag iwwer informéiert gëtt, soubal iergendeppes an eise Ländchen oder an der Welt geschitt.

A grad dëst sinn d'Erausfuerderungen un d'Press vun haut! Egal ob gedréckt oder digital, d'Press muss haut de Lieser iwwerzeegen an zwar esou, dass hie bereet ass, Geld auszeginn, fir d'Press ze liesen. Dat heescht, dass d'Press dem Lieser e klore Méiwäert muss ubidde par rapport zu de gratis Norichten, mat deenen de Lieser iwwerschwemmt gëtt. An dëst geet nëmmen iwwer Qualitéit! An zwar d'Qualitéit vun den Inhalter.

Ech denken hei also net just un déi primär Noriicht, mee och ëmmer méi un d'Geschicht hannerter Geschicht, un den Hannergrond also, an och un d'Analys an d'Vernetzung vun der Panoplie vun Noriichten an och de kritesche Faktencheck mat fiabele Sourcen. Hei läit a mengen Ae ganz kloer d'Zukunft vun der Qualitätspress. An déi gëtt et eeben nun emol net zum Nulltariff!

Awer net nëmmen d'Qualitéit vun de Publikatiounen ass wichteg, mee déi verschidde Medie musse sech och ee vun deem aneren ënnerscheeden. Dat heescht, mir brauche Medipluralismus, wa mir net risquéiere wëllen, dass mir op dee berüumten Eenheitsbräi erauslafen, an deem een dann iwwerall dat selwecht liese kann. Duerfir ass et ëmmer méi wichteg, dass et gutt Journaliste gëtt, Journalisten, déi Recherchë maachen, a Journalisten, déi kritesch sinn.

An deem Sënn begrësse mir als CSV, dass d'Unzuel vu professionnelle Journalisten an Zukunft ee Krittär ass, fir d'Medien ze ënnerstëtzen. Well ee gudd Qualitätsjournalismus steet a fält mat gudden a fräie Journalisten! D'Iddi vun deem Krittär fanne mir gutt. De professionelle Journalismus soll gestärkt ginn. An dëst ass u sech e Paradigmewiesel: Virdu gouf d'Säitenzuel vun enger Publikatioun gekuckt an elo gëtt d'Unzuel vu Journaliste gekuckt. An eisen Ae valoriséiert dëst de Journalismus am grouse Ganzen a geet ganz kloer an d'Richtung vum Qualitätsjournalismus.

Mee, wéi esou oft, läit och hei den Däiwe am Detail. Fänke mer u mat der Definitioun vun professionnelle Journalist. Fir an de Genoss vun der Hëllef ze kommen, muss de Journalist der Definitioun aus dem modifizéierte Gesetz iwwert d'Meenungsfräiheet an de Medie vum 8. Juni 2004 entsprechen. Hei ass ze liesen, an ech zitëieren den Artikel: « [...] toute personne qui exerce à titre régulier une activité dont elle tire son revenu professionnel principal, que ce soit en tant que salarié ou en tant qu'indépendant, auprès ou pour le compte d'un éditeur et qui consiste dans la collecte, l'analyse, le commentaire et le traitement rédactionnel d'informations. » An da ginn nach véier Konditiounen opgezielt, déi dës Persoun erfëlle muss.

Esouwuel de Presserot wéi och d'Association luxembourgeoise des journalistes professionnels hunn awer Problemer mat dëser Definitioun vum Journalist. De Presserot schreift kloer an däitlech a sengem Avis, dass hie gär méi eng prezis Definitioun hätt. Wann een déi aktuell Definitioun nämlech strikt ausleet, da kommen nëmme Journalisten a Fro, déi selwer Texter redigéieren. Mee wat geschitt da mat de Fotografen an deene Leit, déi Videoe maachen? Fir de Presserot misst de journalistesche Charakter am Vierdergrond stoen.

D'ALJP insistéiert och, dass de Beruff vum Journalist misst méi prezis beschriwwen ginn. Haut gëtt et am Journalismus Factcheckers, Web Content Manager an esou weider. Wat geschitt mat dëse Beruffer? Wéi gi si an Zukunft bewäert?

Hei ass et an eisen Ae ganz kloer verpasst ginn, sech mat der Entwécklung vum Beruff vum Journalist an de Medieberuffer am Allgemengen ausereenzusetzen. Eng Definitioun aus dem Joer 2010 muss zéng Joer méi spët eng kéier kënnen op de Leescht geholl ginn.

E weidere Problem, deen de Presserot huet, ass, dass hien zoustänneg ass fir d'Ausstellen, awer och fir d'Zréckhuele vun de Pressekaarten. Dës Kompetenz baséiert och um Gesetz iwwert d'Meenungsfräiheet an de Medien. Hei wier de Presserot frou gewiescht, wann dëst formaliséiert gi wier am neie Pressehëllefgesetz.

Well, wéi och ëmmer de Journalist definéiert ass, laut dem Pressehëllefgesetz, dat mir haut virleien hunn, soll all Editeur, deen d'Konditiounen vun dësem Gesetz erfëllt, an Zukunft 30.000 Euro pro professionelle Vollzäitjournalist kréien, wann dësen en onbefristeten Aarbechtsvertrag huet.

Dëse Punkt huet fir munch Diskussiounen gesuergt. Bei der Ausaarbechtung vun dësem Gesetzesprojet zesumme mat de concernéierten Acteure war nämlech vun engem Betrag vu 55.000 Euro pro Journalist geschwat ginn. Duerfir war de Secteur och esou erfëiert, wéi am Gesetzesprojet, deen de Medieminister schlussendlech hannerluecht huet, just nach 30.000 Euro stoungen. An eisen Aen ass de Betrag ze niddreg. Wann een en op de Mount erofrechent, läit een net wäit vum qualifizéierte Mindestloun ewech. Elo kann een nach ëmmer soen, dass d'Editure musse selwer d'Hallschent vum Betrag un Akommes hunn, fir kënnen 30.000 Euro vum Staat ze kréien. Mee am Endeffekt wäerten awer déi 30.000 Euro vun den Editure gekuckt ginn, wann et drëm geet, fir d'Paie vun engem Journalist festzelleen.

Wann ee weess, dass de Beruff vum Journalist net zu de beschbezielte Beruffer gehéiert an dass hautdesdaags d'Paie méi niddreg sinn, wéi se nach viru Jore waren, da sinn d'Perspektive fir jonk Journalisten net déi allerbesch an et versteet een och, dass vill jonk Journalisten hire Beruff no e puer Joer opginn, fir sech berufflech ëmzeorientéieren, wéi een dat esou schéin nennt. Hei geet och ëmmer vill Wëssen, vill Identitéit a virun allem vill Memoire verluer, well all Artikel an all Reportage ass eeben och ëmmer d'Wierk vun engem Journalist an net just d'Produkt vun engem anonymen an auswieselbare Contentproduzent.

Här President, ech hunn et scho gesot an ech soen et och nach eng kéier: Wa mir wëlle qualitativ héichwäertge Journalismus hei am Land hunn, da brauche mer vill Journalisten a gutt Journalisten. An e gudder Journalist brauch nu mol e puer Joer, bis e richtig gutt gëtt. A grad da sprange vill Journalisten of, well se op enger anerer Plaz méi verdéngen. An dat ass de Journalisten éierlech gesot och net ze verdenken.

Aus dësem Grond hu mir als CSV en Amendement deposéiert, fir d'Hëllef fir professionell Journalisten eropzesetzen, dëst, nodeems mir als CSV d'ALJP gesinn hunn, fir nach eng kéier mat hinnen iwwert de Gesetzesprojet ze diskutéieren. A mir hu si gesinn, nodeems d'Majoritéitsvertreieder aus der Mediekommissioun sech geweigert haten, fir d'ALJP ze gesinn. Leider ass eisen Amendement an der Mediekommissioun vun de Majoritéitsvertreieder zréckgewise ginn. An duerfir erlaben ech mir hei, en nach eng kéier ze hannerleeën. Dëst maachen ech, fir nach eng kéier drop hinzeweisen, wéi wichteg héichwäertge Journalismus ass. An dee kascht nu mol Suen.

Amendement 1

Au paragraphe 2 de l'article 4 sont apportées les modifications suivantes :

1° Le 1er alinéa prend la teneur suivante : « Le ministre alloue une aide à l'activité rédactionnelle d'un montant annuel de 45.000 euros par équivalent temps plein de journaliste professionnel pour 1 à 5 journalistes liés à l'éditeur par un contrat à durée indéterminée et affectés à la production de contenu éditorial de la publication de presse. »

2° Un nouvel alinéa est inséré à la suite du 1er alinéa qui prend la teneur suivante : « Le ministre alloue une aide à l'activité rédactionnelle d'un montant annuel de 35.000 euros par équivalent temps plein de journaliste professionnel à partir du 6e journaliste lié à l'éditeur par un contrat à durée indéterminée et affecté à la production de contenu éditorial de la publication de presse. »

Commentaire de l'amendement :

Il est proposé d'augmenter l'aide à l'activité rédactionnelle en accordant une aide proportionnellement plus importante aux éditeurs de taille petite et moyenne.

C'est pourquoi il est prévu d'allouer 45.000 euros pour les cinq premiers journalistes d'un éditeur et

35.000 euros à partir du 6e journaliste lié à un éditeur par un contrat à durée indéterminée et affecté à la production de contenu éditorial.

Le montant de 35.000 euros par journaliste a été choisi sur la base des revendications formulées par le Conseil de presse dans son avis complémentaire du 16 avril 2021. Le nombre de cinq journalistes, pour lesquels une aide d'un montant annuel de 45.000 euros par équivalent temps plein de journaliste professionnel peut être demandée, a été choisi en fonction des critères que doit remplir une publication de presse d'un éditeur éligible à l'aide à la presse - soit « disposer d'une équipe rédactionnelle composée d'un nombre de journalistes professionnels équivalent à au moins cinq emplois à temps plein [...] ».

L'objectif est ainsi de valoriser mieux le travail du « journaliste professionnel », étant donné qu'il y a fort à parier que l'éditeur déterminera le salaire du journaliste professionnel en partie en fonction de l'aide accordée par la loi en projet.

(s.) Diane Adehm, Nancy Kemp-Arendt, Marc Lies, Octavie Modert, Viviane Reding.

Här President, an dësem Zesammenhang bedauere mir och, dass keng Diskussioun iwwert den Informatiounszougang vun de Journaliste geféiert gouf. Et wier wichteg gewiescht, dëse Punkt zesumme mat der Definitioun vum Journalist ze klären.

Als nächste Punkt wëllt ech op déi fix Hëllef vun 200.000 Euro agoen, déi all Editeur kritt. Dëse Betrag ass fir all Editeur dee selwechten, egal ob et sech ëm Printmedien handelt oder Onlinemedien. Printmedien hunn awer eng aner Käschtestruktur wéi Onlinemedien a si hunn och net déi selwecht Infrastrukturen. A ganz oft assuréiere Printmedien och nach Onlinenorichten.

(M. Fernand Etgen reprend la présidence.)

Och wann de Plaffong vun der gesamter Hëllef, déi en Editeur kritt, méi héich ass fir d'Printmedie wéi fir d'Onlinemedien, esou hätt een awer eventuell kleng Editure méi kënnen ënnerstëtzen. Aus dësem Grond hate mir och an eise Amendement, deen ech elo grad hannerluecht hunn, virgeschloen, fir d'Hëllef vun den éischte fënnf Journaliste pro Editeur méi konsequent eropzesetzen.

Här President, mir begrëissen des Weideren, dass nei Medien, déi probéieren, Fouss an der Lëtzebuerger Mediellandschaft ze faassen, och an Zukunft ënnert d'Aerm gegraff kréien, an dëst während den éischten dräi Joer.

Wat d'Biergermedien ugeet, esou begrësse mir, dass och si kënnen eng finanziell Hëllef vum Staat kréien. Si sinn e wichtege Garant vum Medipluralismus an e feste Bestanddeel vun der Lëtzebuerger Mediellandschaft.

An dësem Zesammenhang wëllt ech awer och drop hiweisen, dass mir länger Diskussiounen iwwert d'Biergermedien haten. An enger éischter Versioun vum Gesetzesprojet hat d'Regierung nämlech virgesinn, fir alle Biergermedien an och den audiovisuelle Biergermedien eng Hëllef ze ginn.

Du gouf awer decidéiert, dass de Gesetzesprojet vun haut sech just u geschriwwen Medien adresséiert. Dëst war am Zesammenhang mat den Diskussiounen iwwert de Radio ARA, mat deem d'Regierung schlussendlech, souzesoen in extremis, eng Konventioun ënnerschriwwen huet.

Mat deenen aneren audiovisuelle Medien ass d'Regierung anscheinend nach ëmmer an Diskussiounen. Mee och wa si vläicht manner bekannt si wéi Radio ARA, brauche si awer finanziell Ënnerstëtzung. Dëst ass och de Grond, firwat mir als CSV d'Motioun vun der Majoritéit iwwert d'Biergermedie matdroen. Dës Motioun wäert nach vum Här Pim Knaff hannerluecht ginn.

Mir hunn och missen insistéieren, dass d'Biergermedien net mussen zwee professionell Journalisten astellen, mee just zwou Vollzäittächen hunn, wouvunner ee muss Journalist sinn. Fir eis ass dës Léisung vill méi pragmatesch a si entsprécht der Realitéit um Terrain.

Här President, och wann d'Gesamthëllef fir déi meescht Edituren eropgeet, sou ass awer haut schwéier virauszegesinn, ob dës Hëlfele duerginn, fir der ganzer Press engersäits ze hëllefen, mee fir och anersäits sécherzestellen, dass de Medipluralismus eis erhalte bleibt an dass mir weiderhi qualitativ héichwäertge Journalismus hei am Land hunn.

An dësem Zesammenhang begrësse mir och d'lwergangsbestëmmungen, déi sécherstellen, dass keen Editeur während den nächste Jore manner Hëllef kritt, wéi dat bis elo de Fall war. Et ass eis och wichteg, drop hinzeweisen, dass dës lwergangsbestëmmungen un d'Bäibehale vun den Aarbechtsplaze fir professionell Journaliste gebonne sinn.

Eng grouss Erausfuerderung fir d'Medie wäert och an Zukunft sinn, dass si, fir an de Genoss vun der Pressehëllef ze kommen, mussen d'Hallschent vum Betrag vun der Hëllef selwer duerch Akommes ofdecken. Et kann ee vill doriwwer diskutéieren, ob dës Bestëmmung elo gutt ass oder net.

D'Onofhängegkeet vun engem Medium muss awer ëmmer garantéiert bleiwen, och vis-à-vis vun der Politik. Jidderee kennt de Sproch, dass een net an d'Hand bäisst, déi ee fiddert. An deem Sënn ass et vläicht och guer net esou schlecht, dass d'Editure selwer mussen e gewëssent Akommes hunn. Esou si si manner op d'Hëllef vum Staat ugewisen an doduerch gëtt och hir Onofhängegkeet gestärkt an domadder och hir Objektivitéit, déi fir eis och e wichtege Deel vum Qualitätsjournalismus ass. Mee grad dëse Punkt riskéiert, schwierig fir d'Edituren ze ginn. Duerch d'Covidpandemie ass de Publicitéitsmarché staark zréckgaangen an domadder och d'Einnamen dovunner.

Ech wëllt awer nach kuerz ee Wuert zu aneren Hëlfele soen, déi déi geschriwwen Press kritt, fir komplett ze sinn. Ech mengen, jiddereen heibanne kennt d'Chambersblietchen. A mir hunn och alleguerten an der Lescht d'Diskussioun verfollegt, dass d'Chambersblietche just vun der gedréckter Press verdeelt gëtt an net vun der Onlinepress. Och mussen d'Gemengen an de Staat d'Ausschreiwungen, déi si maachen, an der nationaler Press annonciéieren. An zousätzlech gëtt et nach d'Messagerie postale, déi hëllef, d'geschriwwen Press auszedroen.

Et kann ee vill driwwer diskutéieren, ob dës Hëlfele verstoppten Hëlfele fir d'geschriwwen Press sinn oder net. Mee an eisen Aen ass bei där haiteger Reform vun der Pressehëllef och dat heite waarmt Eise net ugepaakt ginn. A mir bedauern dat.

Här President, trotz de staatlechen Hëlfele hu Printmedie grouss Schwierigkeeten, fir iwwert d'Ronnen ze kommen, well den Drock vun hiren Zeitungen héich Käschte bedeit. Aus dësem Grond huet d'„Lëtzebuerger Wort“ d'lescht Joer eng ganz Partie Journalisten entlooss an och de „Journal“ huet seng Pabeierzeitung ganz agestallt an ass elo nach just eng digital Zeitung.

An dësem Zesammenhang hätt ee sech och kënnen d'Fro stellen, ob een net hätt kënnen d'Hëllef pro professionelle Journalist un eng Aarbechtsplazgarantie bannen. An den lwergangsbestëmmungen vun dësem Gesetzesprojet ass dat jo virgesinn. Well och en Aktionär muss sech bewusst sinn, dass e Medienhaus, egal ob et Print oder online ass, ob et Radio oder Tële ass oder alles zesummen, keng Entreprise ass wéi eng aner.

Sécher, och e Medienhaus muss rentabel sinn, soss iwwerliefert et net. Mee d'Rentabilitéit kann awer net deen eenzege Krittär fir strateegesch Decisiounen sinn. Grad als Aktionär vum véierte Pouvoir huet een och ëmmer eng Verantwortung fir dat Ganzt an eiser Gesellschaft a grad och fir déi sozial Kohäsioun vun dëser Gesellschaft.

Här President, als leschte Punkt wëllt ech nach kuerz op d'Commission Aide à la presse agoen. Hei gouf sech vum Secteur d'Fro gestallt, wéi laang et dauert, bis dës Commission en place ass an ufänke ka mat schaffen. An et gëtt sech och d'Fro gestallt, wéi eng Pouvoiren dës Kommissioun schlussendlech wäert hunn, well si gëtt jo en Avis of. Hei ass et an eisen Aen nach eng kéier wichteg, op de Presserot hinzeweisen an en ze zitéieren, wann e seet: « [Il est important] que tout régime d'aide aux médias [instaure] un droit indisputable à ce soutien financier pour tout média respectant les critères établis [et...] clairement définis. »

Här President, an eisen Aen ass et och wichteg, nach e Wuert zum Akraafttriede vun dësem Gesetzesprojet ze soen.

Well déi meescht Editure mat dësem Text méi Hëllef kréien, hu mir virgeschloen, dës Hëlfele retroaktiv op den 1. Januar vun dësem Joer ausbezuelen, an dat awer just fir déi Edituren, déi mat dësem Gesetzesprojet méi Sue kréien. Fir déi aner Edituren hätt nämlech geännert. Leider ass awer och dësen Amendement vun de Majoritéitsvertreieder an der Mediekommissioun verworf ginn an duerfir bréngen ech en haut nach eng kéier eran.

Amendement 2

Un deuxième alinéa est ajouté à l'article 17 avec la teneur suivante :

« L'aide prévue à l'article 4 est payable à partir du 1er janvier 2021, déduction faite du montant payé aux éditeurs sous le régime de la loi modifiée du 3 août 1998 sur la promotion de la presse écrite au titre de l'année 2021 et sans que la somme finalement à allouer ne devienne négative. »

Commentaire de l'amendement :

Alors que l'article 20 vise à compenser d'éventuelles pertes financières subies par les éditeurs en raison de l'entrée en vigueur du nouveau régime d'aides, le présent amendement parlementaire entend compenser auprès des éditeurs un éventuel manque à gagner du fait de l'entrée en vigueur tardive de la loi en projet, prévue initialement pour le 1er janvier 2021. Ce faisant, il n'est pas porté atteinte au principe de la non-rétroactivité de la loi déduit de l'article 2 du Code civil et qui admet comme exception les dispositions rétroactives « économiques ».

¹ cf. Arrêt Cour administrative n° 42582C du rôle du 26 novembre 2019.

(s.) Diane Adehm, Nancy Kemp-Arendt, Marc Lies, Octavie Modert, Viviane Reding.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Madamm Adehm.

■ **Mme Diane Adehm (CSV).**- An eisen Aen ass och eng Evaluatioun vum Gesetzesprojet vun haut äusserst wichtig. Duerfir ënnerstëtze mir als CSV d'Motioun vun der Majoritéit, fir esou eng Evaluatioun ze maachen a gegebenefalls d'Hëllefen un d'Press ze adaptéieren.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech kommen zu menger Konklusioun.

Och wann den Text sécher net perfekt ass, ass dëst Pressehëllefgesetz awer e wichtigen Text, fir der Lëtzebuurger Press eng nohalteg Zukunft a Fräiheet a Villfalt ze ginn. Derbäi kënn, dass den Text dat mat villen neien Elementer mécht, déi där neier Mediellandschaft an och eiser Wëssensgesellschaft vum 21. Joerhonnert ugepasst sinn. Den Text soll d'Qualitéit vun der Press stärken a grad och de professionelle Journalismus méi staark maachen. An iwwerhaupt soll de professionelle Journalist an de Mëttelpunkt gestallt ginn an domadder indirekt och de Lieser an Nolauschterer an also de Bierger, dee mer an dëser Debatt ni sollte vergiessen.

Aus all dëse Grënn ginn ech, trotz verschiddene Bedenken, den Accord vun der CSV-Fraktioun. An ech soen awer och nach dem Rapporteur Guy Arendt e grouss Merci fir säin exzellenten an ausféierleche Rapport an och fir seng Gestiouen vun der Mediekommissioun, déi net ëmmer ganz einfach war, well et vill hin- an hiergaangen ass, mee schlussendlech hu mer awer haut en Text hei leien. A wéi gesot, mir stëmmen e mat.

Ech soen lech alleguerter Merci fir Är Opmierksamkeet.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Madamm Diane Adehm. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Pim Knaff. Här Knaff, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Pim Knaff (DP).**- Voilà. Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, et ass net onbedéngt selbstverständlech, dass Journalisten uechtert d'Welt iwwerall däreft fräi schreiwen a berichten, neutral Informatiounen weiderginn a punktuell och hir Meenungen a Kommentarer publizéieren an esou Afloss huelen op déi ëffentlech Meinung an domadder op den ëffentleche Wandel an der Gesellschaft. Mir kënnen eis glécklech schätzen, hei zu Lëtzebuerg an engem Land ze liewen, wou dat awer méiglech ass a wou dat och säitens der Regierung vollends ënnerstëtzt gëtt.

Ëmmer méi kënn et zu Virbehalter géintwuerwer der Press an de Journalisten: „Lügenpresse!“, „Fake-news!“, „alles ass gelunn!“, „näischt kann ee méi gleewen!“ Déi eng sinn ze kritischesch, déi aner net kritischesch genuch. Jee, d'Journalisten an d'Press am Allgemengen hunn et hautdesdaags net einfach.

An enger pluralistescher Mediellandschaft ass d'Vertraue vum Bierger extreem wichtig. Well nëmmen wann de Lieser engem Medium, soen ech elo mol, traue, kann dëse Medium och zur Meinungsbildung a weiderhin zu engem Meinungsaustausch bäidroen.

Mee d'Press mat hire Journalisten huet et och schwéier um finanzielle Plang. Iwwer Joren ass et elo ëmmer méi zu Émsazréckgang bei deene verschiddenen Haiser komm. De Marché gëtt ëmmer méi grouss. De Lieser ass net méi ëmmer bereet, fir fir de Contenu ze bezuelen. D'Zuele vun den Abonnementer ginn erof an domat beispillsweis och d'Annoncen an den Zeitungen, déi bis ewell e gudde Wee waren, fir den Zeitunge Suen an d'Keess ze spullen.

Et ass hautdesdaags méi onrentabel ginn, eng Zeitung ze publizéieren. A mat dem digitale Wandel, deen eis och säit e puer Jore begleet, war et einfach un der Zäit, e Gesetz auszeschaffen, wat d'Press an hir Aarbecht ënnerstëtzt, hir Aarbecht valoriséiert an och hire Bäitrag an a fir d'Gesellschaft nach eemol stärker.

■ **Une voix.**- Richtig.

■ **M. Pim Knaff (DP).**- Kritik héiert kee gären a sécher ka jidder Einzelnen heibannen novollzéien, dass et ëmmer méi flott ass, eppes Positives iwwer ee selwer an der Zeitung ze liesen, wéi eppes Negatives. Jo, Kritik huet kee gären, an awer ass d'Press - an ech wëll hei betounen: eng pluralistesche Press - e wichtige Piler an enger demokratescher Gesellschaft. Verlässlech Journalisten, déi recherchéiert Informatiounen publizéieren an domat de Bierger informéieren, droen e wichtigen Deel zum gesellschaftlechen Discours, der Informatioun vu jidder Einzelnen an dem Meinungsaustausch bäi.

Et geet net duer, just Plattformen jeeglecher Aart ze finanzéieren. Déi journalistesch Aarbecht soll ënnerstëtzt a finanziert ginn. Politesch, sozial, gesellschaftlech a kulturell Theeme sollen hei am Fokus stoen an d'Pressehëllef soll op dës Aarbecht gemënt sinn.

Duerfir war et och enorm wichtig, an dësem neien Text déi journalistesch Aarbecht net just ze valoriséieren, mee och ze remuneréieren, andeems ee genau dëst als ee vun de Kritiken fir eng Ënnerstëtzung duerch d'Pressehëllef definéiert. D'Journaliste verdéngen net just de Respekt fir hir Aarbecht, d'Haiser an d'Publikatiounen allgemeng verdéngen, gehollef ze kréien, wa se qualitativ héichwäerteg an domat wäertvoll Aarbecht produzéieren.

Bei dësem Text ass et awer iwwert déi lescht Méint ëmmer erëm zu Diskussiounen a Gespréicher komm iwwert d'Montanten a wat dës Montante presentéieren. Ëmmer erëm si Kritiken opkomm, mat dësem neie Gesetz géifen d'Editoren an d'Pressehaier enorm un Aidé verléieren. Et ass gesot ginn, dass doduerch d'Journaliste manner géife verdéngen oder hir Plaz géife verléieren. Tatsaach ass awer, léif Kolleeginnen a Kolleegen, dass bis op zwou Publikatiounen hei am Land all Publikatioun an Editeur méi mat dësem Gesetz wäert erauskréien, wéi dat bis elo de Fall war.

Ma duerch d'Erweiterung vun de Kritiken, zum Beispill den Ajout vum Portugiseschen an dem Engleschen als Sproochen, déi och an d'Kategorie vun de 15 % vun de Sproochen falen, déi hei am Land geschwat ginn, wäerte souguer nach méi Publikatiounen gehollef kréien, wéi dat bis elo am ale Gesetz de Fall war.

Et ass vill iwwert déi 30.000 Euro pro Journalist geschwat ginn. Effektiv war an engem Avant-projet de loi en anere Montant genannt ginn. Allerdéngs war zu deem Moment och d'Part fixe méi niddreg. De Montant ass no den Diskussiounen a Consultatiounen mat den Acteuren vum Sektor ugepasst ginn. De Montant pro Journalist ass effektiv no ënnen ugepasst ginn. Mee et däreft een awer net vergiessen, dass d'Part fixe vun den Aidé gläichzäiteg och an d'Luucht gaangen ass.

An och wann ee mat deenen 30.000 Euro pro Journalist, déi et elo sinn, géif eropgoen, géifen déi Suen net direkt un de Journalist goen. Dës 30.000 Euro sinn och net gläichesetze mat deem Montant, deen eng Publikatioun bis elo pro Säit kritt huet. Nieft der Part fixe, déi un all Pressehaus an Editeur ausbezuelte gëtt, neutral an onofhängeg dovun, wéi vill Journalisten do schaffen, ginn dës 30.000 Euro Aiden zwar pro agestellte professionelle Journalist ausbezuelte, mee dat sinn Aidé fir déi journalistesch Aarbecht, déi an deem Haus oder fir dës Publikatioun geleescht gëtt, a si remplacéieren net de Saläre vun engem eenzelne Journalist.

An och déi zwou Publikatiounen, déi mat dësem Gesetz ënnert de Seuil vun hiren Aidé vu bis elo falen, wäerte keng Sue verléieren. Si falen an e Régime transitoire a wäerte mat dëser Konventioun d'Differenz vun deem, wat si verléieren, iwwert déi nächst fënnef Jore rembourséiert kréien.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, hautdesdaags droen och aner Ressourcen zu engem Echange an der Gesellschaft bäi. Ëmmer méi ginn Nouvelles och iwwert déi Sozial Medien an Netzwierker publizéiert, gedeelt a kommentéiert. Dëst ass e wichtige Knackpunkt. D'Press ass net méi déi sougenannte „one way street“. Et gëtt net méi just d'Press op där enger Säit an de Konsument op där anerer. D'Press léisst haut och Sputt fir Dialog. A genau hei ass et wichtig, dass de Bierger sech kann drop verloossen, dass déi Norichten, déi hie liest, och stëmmen.

Déi traditionell Press, wéi mir se kennen, gëtt et haut net méi an där Form, op alle Fall net méi an där Form eleng. Et ass zu enger Verlagerung komm vu ganz villen och traditionelle Medien an den Internet. An zu engem groussen Deel sinn hautdesdaags Onlinenoriichten d'Haaptinformatiounsquellen vun de Leit. Wou Der fréier eventuell fënnef oder sechs Zeitungen hat, hutt der haut gären dat Duebelt an Dräifacht am Print an um Internet. D'Vielfalt ass hautdesdaags enorm an den digitale Wandel huet dozou bäigedroen, dass haut Onlinemedien genau esou eng grouss Plaz anhuelen, wéi een dat fréier vun der traditioneller Tageszeitung oder Wochenzeitung kannt huet.

Deemno war et och wichtig, och dës Medien an dësem neie Gesetz ze berücksichtegen. Mat deem neie Pressehëllefgesetz passe mir den Text enger neier Zäit un an engem neie Prozess vum Informatiouns-austausch.

Och hei ass ufanks vill geschwat ginn, eng digital Zeitung hätt vis-à-vis vun enger geschriwwener Press manner Onkäschten duerch Pabeier, Drock an all déi Aspekter, déi an der traditioneller Press Käschte verursaachen. Mee och Onlinezeitungen hu Käschen, déi mat hirer Infrastruktur an dem Opbau vun hirer Publikatioun verbonne sinn. Hei ass et nëmme richtig, am Kader vun enger pluralistescher an opener Press, och déi Journalisten an hirer Aarbecht ze ënnerstëtzen, och wa si de Moment op eng aner Manéier publizéieren. Wat zielt, ass de Contenu an dass recherchéierten a professionelle Journalismus gefördert gëtt.

D'Zukunft ass digital an déi éischt Schrëtt si schonn op ville Plaze gemaach ginn. Et ass also

Zäit ginn, d'Gesetz vun der Pressehëllef deem neien Zäitalter unzepassen. Ob en Artikel elo um Pabeier steet oder um Internet publizéiert ass, wat wichtig ass, dat ass dass de Contenu korrekt a fiabel ass an deem, deen e consultéiert, déi wichtig Informatiounen bereestellt.

An deem Kontext géif ech gär déi éischt Motioun deposéieren, vun där mer geschwat hunn. Si ass ënnerschrifft vun dem Här Guy Arendt, vun der Madamm Francine Closener, vun der Madamm Djuna Bernard, vun der Madamm Diane Adehm a vu mir selwer.

Et geet drëm, de Gouvernement ze invitéieren, en « inventaire du paysage des médias locaux » ze maachen, « à promouvoir les médias locaux en réalisant une cartographie publique de ces médias [et] élaborer un catalogue de critères permettant la mise en place d'un système de subsides pour les médias locaux ainsi identifiés, à étudier l'opportunité d'un soutien des médias locaux qui pourra soutenir leur adaptation au contexte numérique actuel et accroître l'accès à leurs contenus, à analyser l'opportunité d'un soutien des médias locaux pour leurs accents spécifiques en faveur de l'éducation aux médias ».

Motion 1

La Chambre des Députés,

considérant

- que le pluralisme des médias est un élément indispensable pour garantir le droit fondamental de la liberté d'expression ;

- que l'accord de coalition 2018-2023 prévoit que « des dispositions claires pour le soutien aux médias citoyens et locaux seront élaborées » ;

- que la réforme du régime de l'aide à la presse, comportant une nouvelle disposition de soutien aux éditeurs dits communautaires, est en cours ;

- que Radio ARA, radio citoyenne luxembourgeoise à réseau d'émission d'envergure nationale, bénéficie d'une contribution financière pluriannuelle de l'État ;

- qu'il incombe, au-delà des médias d'envergure nationale, un rôle spécifique aux médias régionaux et locaux pour le développement social et culturel des régions et la promotion de la participation politique ;

- que la prise en compte médiatique des intérêts et spécificités régionales est essentielle pour la vie citoyenne,

invite le Gouvernement

- à établir un inventaire du paysage des médias locaux ;

- à promouvoir les médias locaux en réalisant une cartographie publique de ces médias ;

- à élaborer un catalogue de critères permettant la mise en place d'un système de subsides pour les médias locaux ainsi identifiés ;

- à étudier l'opportunité d'un soutien des médias locaux qui pourra soutenir leur adaptation au contexte numérique actuel et accroître l'accès à leurs contenus ;

- à analyser l'opportunité d'un soutien des médias locaux pour leurs actions spécifiques en faveur de l'éducation aux médias.

(s.) Pim Knaff, Diane Adehm, Guy Arendt, Djuna Bernard, Francine Closener.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Knaff.

■ **M. Pim Knaff (DP).**- Wéi ech schonn am Ufank gesot hat, ass eng pluralistesche, onofhängeg a kritischesch Press net iwwerall op der Welt erwënscht. Mee ech mengen awer, dass Lëtzebuerg hei eng Virbildfunktoun anhëlt, net nëmmen, wat d'Pressefräiheet ugeet, mee och d'Bereetschaft vun der Regierung, dës Pressefräiheet och tatsächlech mat deenen néidege finanzielle Moeenen ze ënnerstëtzen, fir dass och all Pressemedium vun dëser Fräiheet ka profitéieren.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, et ass och nach virun e puer Wochen vill Kritik geäussert ginn zu deem Projet de loi. Dësen Text géif den Interesse vun de Journalisten a vun der Press net nokommen, et hätt ee sech net mat deene concernéierte Leit zesummesat. Dat kann ech awer elo esou net stoe loossen. Effektiv ass mat all Editeur an all den Acteuren aus dem Sektor geschwat ginn, och mam Conseil de presse. All d'Avisen, déi erakomm sinn, sinn an der Kommissioun diskutéiert ginn an et ass probéiert ginn, esou gutt wéi méiglech op d'Besoinen vum Sektor anzegoen.

Um Schluss ass en Text erauskomm, deen dem Sektor substanzuell soll ënnert d'Äerm gräifen an dee sech de Gegebenheete vun der Mediawelt vun haut ugepasst huet. Dozou sief awer och gesot, an dat ass och schonn an deene leschte Wochen am Kontext vun de Kritiken un dësem Projet erwäunt ginn, dass ee gären an e puer Jore eng Evaluatioun vun dësem Text ka virhuelen, fir ze kucken, wéi dat neit Gesetz de Sektor effektiv um Terrain impaktéiert huet.

Dat bréngt mech zu eiser zweeter Motioun, déi vun deene selwechte Leit ënnerschrifft ass a wou mer de Gouvernement invitéieren, « à procéder à une évaluation du régime de l'aide à la presse deux ans après la mise en vigueur du nouveau régime en collaboration avec les acteurs du secteur et à procéder, le cas échéant, à un ajustement du soutien financier ».

Motion 2

La Chambre des Députés,

- considérant l'accord de coalition 2018-2023 qui prévoit que « le système actuel du régime de la promotion de la presse écrite sera réformé pour tenir compte de l'évolution des médias et des habitudes d'information et de consommation des citoyens au cours des dernières années » ;

- considérant que cette réforme propose un changement de paradigme quant à l'attribution de l'aide à la presse, en liant le calcul du montant revenant à chaque média au nombre de journalistes professionnels et non plus à la quantité de papier imprimé ;

- considérant que l'accord de coalition prévoit que l'évolution du paysage médiatique « sera suivie de près en vue d'adapter au besoin le nouveau régime au cours de la législature » ;

- considérant le rôle de la presse en tant que quatrième pilier de la démocratie,

invite le Gouvernement

- à procéder à une évaluation du régime de l'aide à la presse deux ans après la mise en vigueur du nouveau régime en collaboration avec les acteurs du secteur et à procéder, le cas échéant, à un ajustement du soutien financier.

(s.) Pim Knaff, Diane Adehm, Guy Arendt, Djuna Bernard, Francine Closener.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools.

■ **M. Pim Knaff (DP).**- Dass dann och net jidder Representant aus dem Sektor averstane war mat de rezente Reprochen, huet ee jo och un de Reaktioun gesinn. Trotzdeem hu mer bedauert, dass no esou vill Aarbecht an no esou laanger Zäit, wou schonn op dësem Text geschafft gouf, dann awer nach probéiert ginn ass, de Projet e bëssen erauszestöieren, e Projet, deen, wéi bekannt ass, essentiell wichtig, jo, urgent ass, fir der struktureller Kris am Sektor entgéintzewierken, e Projet, op deen e ganze Sektor waart, fir kënnen seng Aktivitéiten an Zukunft ze plangen, an domat also e Projet, deen extreem zäitgebonden ass a wou mer frou waren, dass Bréissel gréng Luucht ginn huet, soudass een den Text an all déi Leit, déi op dëst Gesetz waarden an och ugewise sinn, endlech konnt weiderbréngen.

An dësem Sënn si mir als DP frou, dësen neien Text haut däreften hei matzestëmmen, a wënschen eis, dass dës Aiden och nach weider an nach besser wäerten derzou bäidroen, eis Press an hirer wichtiger Aufgab ze ënnerstëtzen. An deem Sënn ginn ech den Accord vu menger Fraktioun, net ouni awer och dem Guy Arendt fir säin exzellente Rapport a seng intelligent a besonne Féierung vun den Debatten an der betreffender Kommissioun ze felicitéieren.

Ech soen lech Merci.

■ **M. André Bauler (DP).**- Ganz gutt!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- An ech soen dem Här Knaff villmools Merci a ginn d'Wuert weider un déi honorabel Madamm Francine Closener. Madamm Closener, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Francine Closener (LSAP).**- Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, wat ass eis Demokratie eis wäert, eis Gesellschaftsform, vun där et heescht, datt se, fräi nom Winston Churchill, net déi bescht ass, mee déi am mannste schlecht? Zanter ech op der Welt sinn, an dat ass awer elo schonn e Strapp hier, kann ech mech net erënneren, datt eis Staatsform jeemools seriö a Fro gestallt gi wier. Dat ass bis haut net de Fall, op d'mannst net hei zu Lëtzebuerg.

Dat ass awer beileiwe keng Selbstverständlechkeet. Mir gesi jo all Dag d'Strategien, d'Bestriewungen, och a grad an Europa, fir d'Muecht an den Hänn vun einzelnen Interessengruppen ze konzentréieren. Déi Persounen, déi um Pouvoir sinn oder dohinner wëlle kommen, probéieren, de Rechtsstaat auszehielegen. A fir datt dat geléngt, gëtt massiv dru geschafft, fir déi kritischesch Press no an no auszeschalten.

Mir müssen dofir och net an Ungarn goen oder a Groussbritannien; och däitsch Politiker schénge virun näischt zréckzeschrecken. Gesinnungstester fir d'„Tagesschau“-Journaliste ginn elo gefrot vun engem CDU-Politiker, dee virdu President vum Verfassungsschutz war. Et ass verheerend, wann d'CDU dee Mann do gewärde léisst!

An ech muss soen, datt ech viles, wat an deene leschte Jore geschitt ass, och a grad an Europa, wat un demokratiezersetzenden Tendenzen opkënn, wat u grave Menacé géint Journalisten an

Attacke géint d'Presse- a Meenungsfräiheet bal zum Alldag gehéiert, wierklech ganz, ganz erschreckend fannen. D'„Banalität des Bösen“ erlief e Revival, deen ech virun zéng Joer net fir méiglech gehalen hätt. A grad mir heibannen, mir mussen all eenzelnen Dag um Qui-vive sinn, fir datt esou anti-demokratesch Tendenzen net opkommen, net lues a lues ëmmer méi staark an op eemol normal ginn. Duerfir brauch eis Demokratie e staarke véierte Pilier, e staarke véierte Pouvoir, eng staark, onofhängeg a kritesch Press - méi wéi jee!

Mee déi Fundamenter vun dësem véierte Pilier sinn awer haut net méi esou stabil wéi nach virun e puer Joerzénge. D'Digitaliséierung huet eis Mediellandschaft zum Deel kal erwëscht. Déi eng Medienhaiser hu sech méi séier adaptéiert, déi aner di sech vill méi schwéier.

Vill sinn der haut an enger schwiereger Situatioun, dat weisen déi rezent Émwälzungen am Secteur vun de Printmedien. Beispiller si schonn zum Deel genannt ginn: De „Jeu di“ gëtt et net méi. De „Journal“ huet sech en neit Konzept ginn, kënnt just nach online eraus. Saint-Paul, d'Mammenhaus vum „Lëtzeburger Wort“, ass vun engem belschen internationale Mediegrupp opkaaft ginn. Wien hätt geduecht, datt dat jee géif geschéien! An d'„Tageblatt“ huet säin Traditionssätz an der Escher Kanalstrooss misse verkafen.

D'Medien hunn an deene leschte Jore misse rapid léieren, mat neien Technologien eens ze ginn, fir deenen neie Gewunnechte vun hire Lieserinnen oder Nolaaschter Rechnung ze droen. Ëmmer manner jonk Leit liesen nun emol d'Zeitung, jiddefalls net an där gedréckter, an der Pabeiersversioun, et sief vläicht, se läit doheem um Dësch - an dann nach!

Dat kann ee lo bedauern, mee ob een deen Trend ëmgedrëit kritt, dat woen ech awer wierklech ganz staark ze bezweifelen.

D'Editure si gefuerdert, hir Lieser dohinner sichen ze goen, wou se nun emol sinn, an dat ass eebe meeschtens online. Dat ass per se och net negativ, mee dat verlaangt enorm Efforte vun all eenzelem Zeitungsverlag, dee bis virun e puer Joer nach gewinnt war, seng ganz Energie an e Printproduit ze setzen. Dee Phänomeen ass international iwwerall dee selwechten, also keng Lëtzeburger Spezifisitéit.

Wat awer dergéint vill méi rar ass, duerfir awer typesch lëtzebuergesch, dat ass déi systematesch finanziell Ënnerstützung vum Staat fir déi geschriwwen Press. Zanter de 70er-Jore kréien d'Zeitungen an och d'Zäitschrëfte Sue vum Staat, deen domadder also scho laang weist, wéi wichteg deene successive Regierungen de Medipluralismus ass. Ouni déi Pressehëllef wier keng esou divers Presselandschaft entstanden, dat steet ausser Zweifel.

An duerfir ass d'Reform vum Pressehëllefsgesetz, déi scho Joren an der Diskussioun ass, och esou wichteg an esou néideg. Ëmsou méi, well eeben déi strukturell Mediekris, ausgeléist duerch d'Digitaliséierung, duerch déi sanitär Kris nach eemol drastesch verschäerft gouf. Schlagaarteg sinn d'Annoncen, eng vun den Haaptrecettë vun der Press, am Fréijoer d'lescht Joer aus den Zeitunge verschwonnen. Dat huet zum Deel ganz déif Spueren an der Konta vun deene betraffene Medienhaiser hannerlooss. An dobäi weist jo awer grad d'Pandemie nach emol ganz, ganz däitlech, wéi kruzial wichteg et ass, Medien ze hunn, déi fonctionéieren, déi iwwer Fakte reportéieren, Medien, déi d'Géigege-wicht sinn zu der Onmass vun Hallefwuerechten, Manipulationen, Ligen, déi andauernd op de soziale Medien onkontrolléiert, ongefiltet zirkuléieren.

Mir brauche Medien, déi och net nëmmen dat noplappere, wat se vun offizielle Plaze gesot kréien, mee och dat kritesch hannerfroen, kommentéieren, de Fanger an d'Wonn leeën, ëmmer an ëmmer erëm! Duerfir sti mir als LSAP hannert der Reform vum Pressehëllefsgesetz.

Op dëser Plaz och merci dem Rapportier fir säi schrëfflechen a mëndleche Rapport. Wéi hien et erkläert huet, bréngt dës Reform effektiv e Paradigmewissel. An Zukunft gëtt also net méi d'Zuel vun de geprinte Säite gekuckt, fir d'Héicht vun der Pressehëllef ze determinéieren, mee déi finanziell Hëllef, déi hânt jo, wéi gesot, vun der Zuel vun de Journalisten of, déi an deene jeeweilige Redaktiounen agestellt sinn. Domadder kommen eeben och reng Onlinemedien an de Genoss vun dëser Pressehëllef. Wuelgemierkt, dës Pressehëllef riicht sech jo just u Printmedien a reng Onlinemedien, Radioen an d'Tëleë sinn hei net concernéiert.

Anescht ausgedréckt also: Wat eng Redaktioun méi Journaliste beschäftegt, wat d'Zeitung méi Hëllef kritt, onofhängeg dovun, wéi vill Artekle produzéiert ginn. Et mussen also net méi mordicus Säiten a Säite mat „chiens écrasés“ gefëllt ginn, mee et kann een eeben och d'Journalisten asetzen, fir Recherchen ze maachen, déi intensiv sinn, investigativ sinn an eeben doduerjer och méi laang daue-

ren. Kuerz: d'Qualitéit geet viru Quantitéit. An dat ass deen absolut richteg Wee!

Elo ass jo am Virfeld vun där Reform vill, vill diskutéiert ginn. An natierlech hunn ech och déi Kriticken héieren, déi soen, de Montant vun deenen 30.000 Euro pro fest agestellte Journalist géif net duergoen, dee misst gehéicht ginn.

Also, natierlech kann een ëmmer iwwer e Montant streiden! Mee et däerf een awer net einfach ignoréieren, op d'mannst wann een éierlech ass, datt et nieft dem Montant vun deenen 30.000 pro Journalist - wat jo och natierlech net deem säi Salaire ass, dat däerf een och wierklech net esou duerstellen! - eeben déi fix Hëllef gëtt vun deenen 200.000 Euro bei fënneg Journaliste pro Redaktioun, à temps plein a mat CDI. De Pim Knaff huet et virdru preziséiert: Am Avant-projet de loi war déi eng Hëllef méi héich an déi hei, déi Part fixe, awer méi niddreg. An ech denken, datt elo 200.000 Euro jo awer wierklech keng Peanut sinn! An déi Reform huet eeben als Konsequenz, datt déi allermeescht Redaktiounen finanziell bäikréien, also bei der Reform gewonnen.

Den Ënnerscheid zu der aktueller Situatioun huet d'ALJP, d'Associatioun vun de Beruffsjournalisten, jo selwer an hirem Avis complémentaire nogerechent. A fir déi, déi manner kréien - an dat ass besonnesch ee Fall, fir deen et richteg vill manner géif ginn -, gëllt während fënneg Joer eng lwwergangszäit, déi sécherstellt, datt se an där Period näischt verléieren; dat ënnert der Konditioun, an dat ass eis als Sozialiste wichteg, datt an dëser Zäit och keen entlooss gëtt.

Zu de Kriticken, et wier keen Echange mat de Beruffsvertreder vun de Journaliste ginn, wëll ech soen, datt mir als LSAP net drop gewaart hunn, fir vun hinne elo am Juni opgefuert ze ginn, se an der Chamberskommissioun ze héieren. Mir haten als LSAP-Fraktioun schonn den 1. März eng Entrevue mat der ALJP, wou mer iwwert dës Projet de loi geschwat hunn, awer zum Beispill och iwwert d'Transparenzgesetz, den Informationszougang. Dovun ofgesinn hate mer och nach ganz aner Rendez-vous an Entrevuen - Stéchuert „lokal Radioen“. Ech kommen herno nach dorobber zrëck.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, et gëtt elo Zäit, fir dëst Gesetz ze stëmmen. Mee ech si mer vollkomme bewosst, datt nach Froen ze kläre sinn, notament d'Fro, wien als Journalist ze considéieren ass a wien net. Déi Problematik do vun deem Statut vum Journalist huet de Conseil de presse opgeworf. An déi Fro wäert och elo zentral ginn, well dat ass jo de Krittär, dee festleet, wéi héich déi variabel Hëllef wäert ausfalen.

Do gëtt elo an dësem Gesetzesprojet op d'Pressegesetz vun 2004 verweisen, wat am Kloertext heescht, datt et de Conseil de presse ass respektiv deem seng Kaartekommissioun, déi decidéiert, wien alles e professionelle Journalist ass. Dat ass bis elo och schonn esou gelaf. An et war och elo schonn net ëmmer ganz onproblematesch.

Mee mat dësem neie Gesetz kritt déi Decisioun, wien dann elo eng Pressekaart, eng Journaliste-kaart kritt, et an der Bedeutung, well se jo finanziell Suite fir d'Mediebetreiber wäert mat sech bréngen. A wie „finanziellen Interessi“ seet, seet „Konflikt-potenzial“. Do kéint jo mol en Editeur zum Beispill a Versuchung kommen, fir Leit aus sengem Korrekturdescht eng Pressekaart ufroen ze loossen. Ëmgedrëint, an d'Madamm Adehm huet dat virdun och scho gesot, gëtt et haut nei Funktiounen, nei Beruffsbiller an der Redaktioun, déi vläicht net dem Bild vun deem klasschesche Journalist entsprechen, déi awer ganz änlech Aufgaben hunn: eeben de Social-Media-Manager oder dee virdun genannte Fakt-checker, och den Infografiker. Wat ass da mat hinne? Kréie si eng Journalistekaart oder net? A mat wéi engem Argument?

An et ass a bleift natierlech och wichteg, datt eng ganz kloer Trennung gezu gëtt par rapport zu deene Leit, déi Artikelen am Opdrag vun engem Annonce-client schreiwen, sougenannt Publireportagen. Dat ass am Code de déontologie jo esou festgehalen. Mee huet de Conseil de presse eigentlech och d'Moyenen, fir dat herno no grad presentéiert huet, gesäit dat jo vir. Et ass, mengen ech, ganz wichteg, am Virfeld vun där Evaluatioun mat alle Concernéierten ze schwätzen - net nëmmen d'Regierung, mee och d'Chamber. Et muss een dann en exhaustive Listing maachen, fir keen ze vergiessen oder ze negligéieren. An deem Bilan muss een dann awer och kucken, wéi sech d'Mediewelt weider verännert

huet: ob et e weidere Shift ginn ass hin zum Online, ob nei Formater entstane sinn, nei Fusiounen entstane sinn, wéi d'Gehälter vun de Journaliste sech entwéckelt hunn an nach munches méi.

A wann ech scho beim Pressegesetz sinn, hunn ech nach e weidere Punkt, deen eis als Partei wichteg ass: Dat ass eeben d'Recht op Informationszougang fir d'Journalisten. D'ALJP huet jo elo mat aneren Associatiounen aus der Société civile eng Campagne zu deem Thema lancéiert. 2018 hate mir als LSAP déi Fuerderung an eise Walprogramm stoen. A mir sti weiderhin a fir e Recht op Informationszougang fir d'Journalisten.

Mee fir d'éischt maache mer elo de Bilan vum Transparenzgesetz vun 2018 fir ze gesinn, ob dat Gesetz - dat ass jo awer nach relativ jonk - effektiv déi néideg Transparenz bruecht huet oder net. A wann d'Äntwert, och eis Äntwert hei an der Chamber, dorobber Nee sollt sinn, da musse mer gesetzlech nobesseren. Mee dat bedéngt awer eng fundéiert Etüd, zu där och d'Société civile an d'Journalisten hiren Deel solle bäidroen, ouni datt awer scho vu vira Konklusioone gezu ginn.

En interessante Bäitrag dozou ass zum Beispill en Artikel op reporter.lu vum 4. Mee. Doranner gëtt d'Ëmsetzung vun deem Transparenzgesetz zwar kritiséiert, mee et gëtt awer och drop higewisen, datt et dem Medium méiglech war, eeben duerch dat Transparenzgesetz Abléck an eng Rei Dokumenter ze kréien, wéi zum Beispill a Vertrag am Zusammenhang mam Kaf vu Maske während der Pandemie, déi eeben ausgehandelt goufen. Et ass also net alles ganz schwarz oder wäiss.

Här President, en anert Thema, dat eis als LSAP um Häerz läit, sinn déi lokal Radioen oder Communityradioen, jee no Definitioun. Si sinn elo net vun dësem Gesetz betraff, well dat sech jo, wéi gesot, un déi geschriwwen Press adresséiert. D'Ënnerscheeder tëscht deene verschiddene Medie sinn och esou grouss, datt et sënnvoll ass, hei eng Trennung ze maachen. Dat heescht awer net, datt dës Radioen därefer vergiess ginn. Au contraire, mir begrëssen ausdrécklech, datt elo eng Léisung fir de Radio ARA fonnt gouf, déi et dem Radio erlaabt, mat senger wäertvoller Aarbecht virunzefueren.

Mee och déi Dosen aner Lokalradioen, déi et zu Lëtzebuerg gëtt, hunn eng schwéier Zäit hanneru sech. Dir hutt vläicht haut den Artikel gelies am „Wort“ iwwert de Minetradio Belle Vallée. Awer och déi aner hu während der sanitärer Kris Sponsere verluer, hate keng Méiglechkeet, Eventer oder Fester ze organiséieren, fir d'Keess nees ze fëllen. Dobäi hunn dës Radiostatiounen e grousst Potenzial, sief et bei der Produktioun vu lokalen Norichten, sief et, fir Communautéit zesummenzehalen, sief et, fir Medienerziung ze maachen. Et kënnt jiddefalls fir eis als Partei net a Fro, dat Potenzial einfach broochleien ze loossen.

Duerfir solle se gehollef kréie beim lwwergang op den digitale Radio DAB+. Dat ass richteg a genee dat hunn d'Madamm Lydia Mutsch an ech de Medieminister schonn den 30. Juni an enger Question parlementaire gefrot. Duerfir sollten et awer och Krittäre ginn, fir datt se kënnen Subside kréien. Duerfir solle se hir Efforten an der Medienerziung unerkannt kréien. Déi Motioun an deem Sënn ass mir do ganz wichteg.

Ee Wuert nach zu enger anerer Entwécklung, déi engem schonn e weénege kann ze denke ginn. Ech schwätze vun deene lokalen Televisiounssenderen, wéi se vun ëmmer méi Gemenge bedriwwen ginn. Op den éischte Bléck ass dat jo eng gutt Saach, wann do lokal Nouvelles un d'Bierger bruecht ginn. Mee op den zweete Bléck ginn dës Kanäl awer ganz vill fir Propagandazwecker vun deene lokale Schaffereit genotzt, egal vu wéi enger politescher Faarf. Dat ass eng bedenklech Entwécklung, well sollten dës Senderen elo op de Wee goen, sech mat Reklamme vu lokale Betreiber ze finanzéieren oder ze kofinanzéieren, dann entstee jo do, a mengen Aen, eng onfair Konkurrenz fir Presseorganer, déi nach um lokalen Niveau present sinn.

Rezent hu Vertrieeder vun der ALIA eis dat an der Mediekommissioun gesot, eis dorop opmierksam gemaach. An ech mengen, dat wier eppes, wat de Medieminister och misst am A behalen.

Eng aner Entwécklung, déi mer eis dergéint erhoffen, ass déi, datt mat dësem Gesetz nei, onofhängeg Medieprodukter eng Chance kréien, sech ze entwéckelen. Ech hu gesot, datt d'Digitaliséierung dat eent oder anert Haus kal erwëscht huet, mee si bitt natierlech och Chancen, wéi mer dat jo och gesinn hu mam Beispill vu reporter.lu. Fir esou Modellen ze ënnerstëtzen, kréien elo sougenannt „médias émergents“, déi een e weénege mat enger Startup ka vergläichen, och d'Recht op eng finanziell Hëllef, och wa se de Krittär vun deene fënneg agestellte Journalisten nach net erfüllen. Als LSAP hu mir eis hei derfir agesat, datt dës Hëllef dräi Joer laang kann ausbezuelt ginn, an net just zwee, wéi et eigentlech initial virgesi war.

An da si mer och frou, datt eng Hëllef fir Presseproduite virgesinn ass, déi net vu professionelle Me-

diebetreiber, mee vun Associatiounen a Benevole bedriwwen ginn -och hei eng Measure, fir eis Medievilleit weider auszebauen.

Bref, mir sinn der Meenung, datt dës Projet de loi, sou wéi en elo ass, ausgeglach ass. D'Chamberskommissioun huet en effet vill dorunner geschafft an um Regierungstext vill Ännerunge virgeholl. Et ass normal, datt an engem Secteur, deen esou heterogeen ass wéi dee vun de Medien, net jiddereren honnertprozenteg Satisfaktioun ka kréien. Et ass awer wichteg, datt dës Hëllef kënnt, an zwar séier.

Wat ass eis Demokratie eis wäert? Abee, ech fannen, datt déi Zommen, déi a Qualitéitsjournalismus investéiert ginn, exzellent placéiert Geld sinn. Och déi audiovisuell Medie kréien Hëllef vum Staat. An och dat ass richtig. Dat ass en Invest an d'Meenungsfräiheet an an d'Meenungsverschiddenheet. Ouni Journalismus kann et keng Demokratie ginn.

Duerfir sinn ech ganz frou, fir zu dësem Projet de loi den Accord vu menger Fraktioun ze ginn a soen lech Merci fir d'Nolaaschteren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- An ech soen der Madamm Francine Closener villmools Merci a ginn d'Wuert un déi honorabel Madamm Djuna Bernard. Madamm Bernard, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Djuna Bernard (déi gréng).**- Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, ier ech ufänken, wëilt och dem Premier- a Medieminister am Numm vu menger Fraktioun vun dëser Plaz aus eng gutt Besse- rung wënschen. A mir wëssen, wéi gären en haut hei am Sall gesiess hätt.

Lëtzebuerg ass fir de Mediemarké e Kosmos mat ville Besonneschkeeten. Mir hunn e klengen Territoire mat weénege Populatioun, mee am Verhältnis dozou awer eng ganz divers Mediellandschaft. Als klengt, onofhängegt Land an Europa, als Wirtschafts- a Finanzstanduert an als oppen a multikulturell Gesellschaft hu mer eng ganz vilfältig Aktualitéit, déi an de Medie couvréiert muss ginn.

Déi sproochlech a kulturell Vilfalt, déi an eise Land existéiert, muss och an der Mediellandschaft erëmgespigelt ginn. Duerfir begrësse mer d'Auswäitung vum Sproochekrittär an dësem neie Gesetz zur Pressehëllef. Et ass wichteg, dass déi verschidde Communautéiten, déi en net onweesentlechen Deel vun eiser Bevëlkerung duerstellen, sech informéieren a weiderbilde kënnen an esou an d'gesellschaftlecht Zesummeliwen an an d'politesch Aktualitéit agebonne ginn.

Iwwerall ronderëm d'Welt ass d'Mediewelt mat enger enormer Vitesse vun hirem technologeschen wirtschaftleche Kader konfrontéiert. An déi schléit sech och an der Verschiddenheet vun de Mediemo-deller nidder. An där Optik ass et natierlech och eng Eerausforderung, e Gesetz ze formuléieren, wat dëse Premisse Rechnung dréit. D'Konvergenz vun de Medien an dem Internet an den Transmedia si Phänomeener, déi déi al Trennung vu Medie verschwanne loossen. E Beispill sinn d'Internetsitte vu Radio- an Tëleeschäinen, déi héichwäertegen audiovisuelle Contenu kënnen erëmbenotzen, deen dozou deelweis nach mat ëffentleche Gelder kofinanzéiert gëtt.

Mëttel- a laangfristeg stellt sech duerfir d'Fro, awéifern déi verschidde gesetzlech Kadere mussen harmoniséiert a moderniséiert ginn. Déi verschidde Modeller si sou divers an transversal, wéi et Medie gëtt, an nei Formen vu Medien- a Pressearbecht gi kontinuéierlech nei entwéckelt.

Deementspriedend musse mir als Legislatuer hei um Ball bleiwen a souwuel dëst Gesetz an zwee Joer evaluéieren, wéi och mat Bléck op d'Zukunft iwwerleeën, ob mer net och d'Gesetz zu den audiovisuelle Medie mussen op de Leescht huelen. Hei hate mer an deene leschte Joren Direktiven ëmgesat, mee d'Basis ass mëttlerweil 30 Joer al. D'ALIA, déi all Dag dëst Mediegesetz applizéiert, hat eis virun e puer Méint schonn an engem Avis drop higewisen, dass d'Zäit hei räif wier fir eng Generaliwwerholung.

Mir sinn eis bewosst, dass esou e Projet wierklech e gréissere legislative Chantier bedeit. Mee fir e Mediestanduert wéi Lëtzebuerg ass et awer och e besonnesch wichteg Beräich. Als europäeschen Acteur am Medieberäich sti mir reegelméisseg international am Fokus. Duerfir brauche mir Gesetzter an Institutionen, déi un eis Zäit ugepasst sinn, fir d'Integritéit an d'Reputatioun vun eise Mediestanduert kënnen ze schützen.

Här President, virun e puer Minutten hunn ech dräi Grënn opgezielt, wéinst deene mir hei zu Lëtzebuerg eng ganz vilfältig Medien- an domat och Presselandschaft hunn. Et gëtt awer nach e véierten, ganz wichtige an handfeste Grund, an dat ass eng staark staatlech Pressehëllef, déi säit den 1970er-Jore gesetzlech gereegelt ass.

Déi gréng Fraktioun steet zu enger grénger - net zu enger „grénger“-, zu enger „staarker“ Pressehëllef, ...

(Hilarité)

... well dëse Modell un d'Realitéte vun eisem Mediemarké an eiser Gesellschaft ugepasst ass. Mir si frou, dass mer e breede Konsens heiriwwer hunn, an och doriwwer, dass d'Reform vun dësem Gesetz dréngend benéidegt gëtt. Mir schwätzen hei zu Recht vun engem Paradigmewissel a Richtung vun der Valoriséierung vun der journalistescher Aarbecht, an dat ass dee richtegen Usaz.

Erlaabt mer elo, méi am Detail op e puer méi spezifesch Theemebléck anzegoen:

De Finanzement vun eise Medien ass de Kärsubjekt vun dësem Gesetz. Eis Mediellandschaft brauch e Finanzement, dee stabil, transparent a previsibel ass. Nëmmen esou ka si an aller Onofhängegkeet wirtschaftlech Entscheedungen treffen, fir sech un dee virdu genanntes techneschen, ekonomeschen a gesellschaftleche Wandel anzepassen.

E weidere Grond fir eng héich staatlech Hëllef ass d'Feele vun enger staatlecher Presseagence hei am Land. Dëse Sujet gëtt ëmmer erëm diskutéiert. An et schéngt kee Konsens driwwer ze ginn, ob esou eppes hei am Land ubruecht ass. Hei wier et interessant, engersäits mat de Journalistinnen an Editoren ze kucken, wou si eventuell e Besoin gesinn a wou net. An Zesummenaarbecht mat der Fuerschung wier et och méiglech, eng besser Iddi vun de finanziellen an organisatoreschen Dimensionen vun esou engem Projet ze kréien a fir sech iwwer méiglech Auswierkungen op eis Mediellandschaft Gedanken ze maachen.

Wuelverstan si mir hei um Niveau vun enger Machbarkeets- an Opportunitéitsetüd an net scho bei enger konkreter politescher Fuerderung.

E Sujet, dee mer Suerge mécht - an ech mengen, dat deele ganz vill vun de Kolleeginnen a Kolleegen hei am Raum -, ass d'Zukunft vun eise Printmedien. Si si mat Schwierigkeete konfrontéiert a leider hu mer an de vergaangene Joren ëmmer erëm mussen traditionellen Zeitungen Äddi soen. Et ass fir eis evident, dass wa mer vu Pluralitéit schwätzen, och ënnerschiddlech Supporte gemengt sinn. Laangfristeg ass et kloer, dass den digitale Wee wuel onëmgänglech ass. Mir stellen awer fest, dass et - Stand haut - ze vill fréi ass, fir de Print sengem Schicksal ze iwwerloossen.

De Print ass och net nëmme wichteg aus enger Iwwerleeung vun Accessibilitéit an Inklusioun vun alle Bevëlkerungsschichten eraus. Nee, déi geschriwwen Dagespress erfëllt eng spezifesch Roll an eiser Mediellandschaft, sief dat bei der breeder Couverture vun der politescher Aktualitéit op nationalem Niveau queesch iwwer all d'Sujeten, bei der systematescher Couverture vu regionalen oder lokale Sujeten oder och bei verschiddenen Typen vun Annoncen an Ausschreiwungen. An deem Sënn beschreift déi geschriwwen Dagespress och eng Funktioun an net nëmmen e Support.

Natierlech waren a sinn d'Montante vun den Aiden, op déi meng Virriedner schonn am Detail agaange sinn, e grouss Sujet. Ech wëll hei op dëser Plaz awer explizitt begrëssen, dass mer en Amendement op de Wee bruecht hunn, deem d'Montanten indexéiert. Vu dass kee mat Sécherheet ka soen, wéi laang den neie Regim wäert daueren, bis iergendwann eng nei Reform kënnt, ass dat eng ganz wichteg Upassung, déi an d'Zukunft gericht ass. Am Moment ass d'Hausse vu Präisser a Léin sécher moderat. An awer cumuléiert sech hiren Effekt iwwert d'Joren an ass duerfir net ze vernoléissegen.

Här President, wann een op där enger Plaz Zeiung mol Äddi soe muss, dauchen och nei Medien an der Landschaft op - innovativ Konzepter an nei Modeller op Basis vun enger Analys vun de Besoinen vun der Clientèle -, an et brauch ee sécher Courage an Iwwerzeegung, fir sech an dëse Sektour ze lancéieren. Fir dës ze ënnerstëtzen, befënnt sech d'Kategorie vun den „éditeurs émergents“ am Gesetzestext, an dat ass eng gutt Saach. Si gëtt neien Acteuren eng besser Chance, fir Fouss ze faassen. Et wäert sech natierlech eréischt weisen, wéi grouss de Succès vun dësem Modell ass, mee d'Iddi ass gutt a richteg!

Ech kommen zrëck op de fundamentale Paradigmewissel vun dëser Reform. D'Pressehëllef gëtt net méi wéi bis elo op d'Säitenzuel baséiert, mee op d'Zuel vun den ugestellte Journalist/innen. Heimatt gëtt de Fokus op d'Qualitéit an den Inhalt geleeht a setzt dem/der Journalist/in seng/hir redaktionell Fäegkeeten an de Fokus. Mir begrëssen, dass den neie Modell d'CDLe valoriséiert, fir de Journalist/innen eng berufflech Stabilitéit ze ginn.

Wéi mer vum Conseil de presse matgedeelt kruten, hëlt d'Zuel vun de Journalist/innen an de leschte Joren nämlech signifikativ of. Esou gouf et 2010 nach 229 professionell Journalist/innen; fënnf Joer méi spéit, bedéngt duerch den Invest an d'Internetpresenz, ass d'Zuel bis op 240 geklommen. "Good news", hätt ee kënnen mengen, mee d'Revenue sinn net wéi erhofft matgeklommen. Mëtt 2020 waren nach 189 Pressekaarten vergi ginn an d'Zuele schéngen an der Lescht net eropgaangen ze sinn.

Ech héieren awer och d'Suergen aus dem Sektour, dass sech den neie Modell eventuell negativ op

d'Gehälter vun de Journalist/innen kéint auswirken. Dat muss evitéiert ginn. An do sti mer allegueren och an der Verantwortung, fir dësem Gesetz deen néidege Suivi ze ginn.

Fir de Journalismus zu Lëtzebuerg ze stäerken, brauch et awer nieft de Suen och weider Instrumenter. D'Formation continue, déi an dësem Gesetz gefërdert gëtt, ass hei sécher e Punkt. Aner wichteg Piste sinn zum Beispill awer och e verbesserten Informationszougang, méi Kloeerheet bei de Krittäre fir d'Vergi vu Pressekaarten an eventuell och Iddie wéi zum Beispill e méisproochegen a grenzüberschreidende Journalistestudiegang an der Groussregion.

Ech kommen elo zu de Community-Medien. déi gréng si frou iwwert d'Berécksiichtegung an d'Unerkennung vun de Community-Medien ënnert dem Term „éditeurs citoyens“ am Gesetz. Mir hunn am Laf vun de Kommissiounsarbechten dofir geschafft, dass d'Krittären an hir Besoinen adaptéiert ginn. Si brauchen beispillsweis just nach ee professionelle Journalist an een anere Salarié, wéi zum Beispill en Techniker oder e Coordinateur vun de Benevollen. An dat ass richteg a wichteg, well grad eng zäitgeméis Technik wichteg ass, fir dass och dës Medien mat der Zäit kënnen goen, respektiv well d'Koordinatioun vu Benevollen an engem enk getaktete Beräich wéi de Medien eng ganz grouss Erausforderung ka sinn.

Am Laf vun eisen Arbechten um Gesetz huet de Radio ARA, dee finanziell ënnert der steigender Konkurrenz an ënnert der Pandemie gelidden huet, en Accord de convention mam Medieministère ofschléisse kënnen. Dat begrësse mir ausdrécklech! Den ARA, geneesou wéi de „forum“ an och vill aner communautaire Medien, prägen eis Mediellandschaft mat villfältege Bäitrag fir de Public a Saachen Diversitéit, als Accès zu Medien an als Outil fir Medienerzëiung. Dat gëllt virun allem - mee net nëmmen - fir déi Jonk. Gläichzäiteg iwwerhuele se awer och fir d'professionell Mediellandschaft e Rôle als Talentscout an Ausbildungsplaz fir d'Journalisten.

Mir si ganz sécher e grouss Schrëtt weiderkomm, andeems d'Community-Medien an hir finanziell Ënnerstëtzung am Gesetz verankert goufen. En vue vun der Diversitéit an dem Wandel an der crossmedialer Mediellandschaft kommen hei och ëmmer erëm nei Formater a Modeller aus der Zivilgesellschaft eraus. An dat ass gutt esou an dat muss och weider gefërdert ginn. Duerfir si vill verschidde Ministären zoustänneg, jee no thematesche Schwéierpunkten a Missiounen. An hei géife mer eis freeën, wann de Medieministère och weiderhin, wéi beim Radio ARA, de breitgefächerte Sektour kéint chapecautéieren an ënnerstëtzen - finanziell, mat Know-how an an der Vernetzung. A genau deem Sënn versteet sech jo och déi vun eis ënnerstëtzte Motioun, déi jo scho vu menge Virriedner thematiséiert gouf.

Här President, ech kommen zu mengem leschte Punkt: der Transitioun an der Evaluatioun.

Et gouf scho vill ënnerstrach: Mir maachen en absolute Paradigmewissel mat neie Krittären, fir d'Hëlfelefen ze kréien an ze berechnen. Natierlech kënnen mer dat net vun haut op muer maachen. Duerfir gëtt et de Régime de transition, an dat ass eng gutt Saach. Mir sinn notament besonnesch frou doriwwer, dass an de Kommissiounsarbechten ngebessert gouf, fir d'Suen deelweis un den Erhalt vun Aarbechtsplazen ze koppelen an esou géint méiglech Abuse virzegoen.

En anere wichtegen Deel vun dëser besoteren Transitioun ass och de Start vum neie Regim, dee mat dësem Vott direkt a Kraaft trëtt an deen alen ersetzt. Hei muss elo séier déi nei Commission Aide à la presse un d'Rulle kommen, fir dass d'Hëlfelefen kënnen ausbezuelet ginn. D'Delaen an och d'Schnellegkeet vun den Äntwerte vun dëser Kommissioun si kruzial fir d'pragmatische Ëmsetzung vun dësem Gesetz. Besonnesch fir déi kleng Editoren ass d'Gestioun vun der Tresorerie eng Erausforderung, déi ënner Ëmstänn hir Existenz bedroe kann.

De Conseil de presse huet och op dës Volet higewisen a mir begrëssen an deem Geescht, dass de variablen Deel vun der neier Hëllef no den Amendementen elo trimesterell ausbezuelet gëtt. Mee dat geet eeben nëmmen, wann d'Prozedur elo och séier kann hire Wee goen.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir wëssen allegueren, dass et e Balanceakt duerstellt, e staatlechen Hëllefssystem esou opzestellen, dass d'Diversitéit séchergestallt ass, en eenheetlechen a faire Modell fir Hëlfelefe gebuede gëtt an doriwwer eraus och nach eng Upassung un d'Realitéte vum Marché gefërdert gëtt - kuerz gesot: staatlech Suen ze ginn, fir d'Existenz ze sécheren a gläichzäiteg Onofhängegkeet a Changementen ze fërderen.

Hei gëtt et sécher gutt a gangbar Léisungen, an dësen Text enthält der ganz vill, mee duerfir huet et seng Zäit gebraucht, fir dass mer haut hei stinn. A mer stëmmen hoffentlech haut en Text, deen eng daitlech a kloer Verbesserung fir d'Presse-landschaft mat sech bréngt. Duerfir gëtt déi gréng Fraktioun ganz gären haut hiren Accord fir dës Gesetz.

Wa mer dat awer maachen - am Bewusstsi vun der Komplexitéit an deem sech wandelnde Sektour -, ass et eis wierklech wichteg, dass mer eis gläichzäiteg e groussen To-do an de Kalenner schreiwen: den To-Do vun der Evaluatioun vun dësem Gesetz. Mir müssen d'Auswierkungen vun eisen Entscheedungen kontrolléieren an hannerfroen kënnen. Wa mer e Bilan maachen, da muss deen natierlech mindestens ee Geschäftsjour couvréieren. Mee et sollt och net ze laang daueren. Bei dëser Evaluatioun muss mer menger Meenung no e puer Punkte ganz besonnesch am Bléck halen: Wéi spillt d'Definition vun Eegerecett mat der Querfinanzéierung a Cross-Promotioun vu verschidde Medien zesummen? Wéi en Effet huet d'Reform op d'Medienkonzentratioun am Land? Wéi gutt funktionéiert den neie Regim vun den Éditeurs émergents? An natierlech - wéi schonn ufanks gesot -: Wéi en Effet huet d'Gesetz op d'Zuel an d'Bezuellung vun eise Journalist/innen? An deem Sënn si mer immens frou iwwert d'Motioun, déi deposéiert gouf, fir an zwee Joer eng Evaluatioun vum Gesetz ze maachen. Déi soll natierlech mam Sektour a senger verschidde Verrieder/innen gemaach ginn!

Op dëser Plaz wëll ech lech, Här Arendt, natierlech och e ganz grouss Merci soe fir Äre schrëftlechen a mündlechen Rapport an de konstruktive Geescht an Echange an de Kommissiounsarbechten.

Ech soen lech allegueren Merci fir d'Nolauschtenen.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Madamm Bernard. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Nathalie Oberweis. Madamm Oberweis, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Nathalie Oberweis (*déi Lénk*)**.- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, eleng d'Publikatioun vun dësem Gesetzesprojet iwwert d'Pressehëllef war jo schonn e Vertrauensbroch. Et huet also scho gutt ugefaangen.

D'Acteuren vun de Medien waren am Virfeld an d'Diskussionen abegonnen. Et gongt rieds vun engem Montant, deen och schonn hei genannt gouf, vu 55.000 Euro pro professionelle Journalist. De Projet de loi, deen dunn deposéiert gouf, huet just nach 30.000 Euro virgesinn. 30.000 Euro dat ass emol net de qualifizéierte Mindestloun, souwéi d'Chambre des Salariés dat och an hirem Avis bemierkt.

Dee ganze Sektour gouf also virun de Kapp gestouss. Ass et esou, wéi dës Regierung d'Journaliste wëll stäerken? Ass et esou, wéi dës Regierung e Beruff, deen an deene leschte Joren net méi liicht ginn ass, wëll valoriséieren?

Mir fannen, dass dat doten e ganz schlechte Witz ass! Dës Gesetz incitéiert Editoren, hir Journaliste fir de Mindestloun anzustellen, och wann déi 30.000 Euro net onbedéngt als Salaire ze verstoe sinn, dat weess ech och. An et soll kee soen, dass déi aner Hëllef, déi an dësem Gesetz virgesinn ass, dat kéint kompenséieren, well et gëtt haut och scho genuch Journalisten, déi fir de Mindestloun schaffen oder fir Paien, déi knapp iwwert dem Mindestloun leien. An dat am räiche Lëtzebuerg!

Dës Gesetz hätt dëser Ongerechtegkeet kënnen entgéintwirken, mee et verstärkt se, andeem et de Mindestloun fir Journaliste gesetzlech consacréiert. Also gutt geschafft!

Wann et dann dobäi géif bleiwen, mee et geet weider: Dës Gesetz mécht net de geréngsten Ënnerschied tëscht Online- a Printmedien. An et muss ee jo keen Expert si fir ze verstoen, dass et sech ëm zwee ganz ënnerschiddlech Formater handelt, déi op eng ganz aner Aart a Weis produzéiert ginn. An dat ergëtt natierlech aner finanziell Besoinen. Et kann also net sinn, dass d'Part fixe vun der Pressehëllef fir eng Onlinezeitung déi selwecht ass wéi fir eng Printzeitung. D'Chambre des Salariés mécht dorobber opmierksam a freet sech gläichzäiteg, ob dës Gesetz net och implizitt d'Enn vum Pabeier fuerdert. Abee, mir froen eis dat och!

Derbäi kënnt, dass eng Onlinezeitung eligibel gëtt fir d'Pressehëllef, wa se zwee Artikelen den Dag schreift. Da kann een och emol prinzipiell froen, wat d'Pressehëllef da fir d'Gratiszeitunge bréngt. Jidderee weess, dass et deene finanziell gutt geet, an domadder hu mir jo u sech och kee Problem. Mee et kann een dowéinst awer net behaupten, dass de Staat méi an d'Medien investéiert, well vun deem Budget, deen derbäikomm ass, profitéiert elo d'Gratispress, där et - wéi gesot - souwisou scho gutt geet. Ech géif also wierklech gär wëssen, wat dee politesche Choix motivéiert huet.

Da gëtt et och nach eng Dispositioun, déi virun allem déi méi kleng Publikatiounen viru nach méi grouss Schwierigkeete stelle wäert: Ech schwätze vun der Obligatioun, sech zu 50 % vum Montant vun der staatlecher Pressehëllef selwer mussen ze finanzéieren. Et ass jo awer gewosst, dass d'Press leit, well se éischtens manner Abonnenten an zweetens kaum publicitaire Recetté méi huet. Dat sinn awer traditionell déi zwou Haaptgeldquellen vun de Medien. Ech fäerten, dass d'Kaz sech do an de Schwanz bäisst an ech froe mech iwwerhaupt, firwat dës Konditioun esou an deem Gesetzesprojet steet.

Här President, et ass awer och déi eng oder aner gutt Iddi an dësem Gesetz. An déi betrëfft d'Formationsplang, déi d'Editoren müssen ubidden. Mee och dës gutt Iddi ass esou schlecht ëmgesat, dass se guer net effikass wäert sinn, well et gëtt jo net kontrolléiert, ob déi Formationsplang, déi um Pabeier stinn, iwwerhaupt duerchgefouert ginn. An ech schwätzen net vun enger Qualitätskontroll, mee ganz einfach vum tatsächlechen Statuffan vum deene Formatiounen. An deene sellegen Avisen, déi zu dësem Gesetz hei geschriwwen goufen, steet dat d'ailleurs och dran.

Wéi hätt een et kënnen besser maachen? Ma ech zitérieure just aus dem Här Arendt sengem Rapport, deem Deel iwwert den Avis vun der Chambre des Métiers. Do steet follgende Paragraf: « Finalement, la Chambre des Métiers propose plusieurs autres pistes à considérer dont une hausse du montant accordée par journaliste, l'introduction d'un montant forfaitaire pour chaque publication, la révision à la baisse du rapport entre les recettes propres et les aides financières et un mécanisme d'adaptation régulière suivant le régime à l'augmentation du coût de la vie. » Et gëtt also Iddien - aner Iddien -, mee déi sinn net zrëckbehale ginn. Dat alles kënnt elo also net.

Här President, op rtl.lu hunn ech d'Carte blanche vun engem Journalist gelies, dee scho laang derbäi ass an deen d'Saach kuerz a knapp op de Punkt bréngt. Ech zitieren: „Et besteet d'Gefor, dass weider Zeiung mat dëser Reform an d'Hannertreffe geroden. Duerfir sinn déi direkt Betreffen, nämlech d'Journalist*innen, beonrouegt an entsat zugläich. Beonrouegt, well d'Gesetz sech net mat de strukturelle Problemer vun der Mediellandschaft auserneeetzt a just e Perimeter erweidert - gläichzäiteg awer d'Enveloppen net konsequent upasst. Entsat, well trotz laange Méint, während deenen net um Gesetz geschafft gouf, hir Demande fir eng Entrevue net honoréiert gouf.“ Ech wëll drop hiweisen, dass deen éischte Paragraf eng direkt Referenz op d'Verschwanne vum „Jeudi“ a vum „Journal“ op Pabeier ass. Et ass also kloer, dass eis Press den Ament net gutt dosteet. An dat wësse mir allegueren hei!

Wann een d'Journalisten an d'Journalistinne wierklech hätt wëlle stäerken a valoriséieren, dann hätt een och nach misse Gesetzer reforméieren, déi scho laang op sech waarde loosse. Wou ass e gutt Informationszougangsgesetz, dat d'Journaliste fuerderen? Wou ass d'Reform vum Pressegesetz - dat Gesetz, an deem de Beruff, seng Rechter a seng Flichten definéiert ginn? Do hätt een eigentlech missen ufänken!

Aus mengem Exposé geet also kloer ervir, dass déi traditionell Medien net gutt ewechkommen. An et geet net eenzeg an eleng ëm Suen. Sécher kritt deen een oder aneren e puer Sue méi. Mee et kritt vläicht och deen een oder aneren e puer Sue manner.

Här President, et bleift mer awer nach ee Wuert - an zwar keen onwichtig - iwwert déi sougenannte Médias citoyens. Et muss ee kloer feststellen, dass d'Regierung net weess, ëm wat et geet. E Média citoyen gëtt net vu Journaliste fir de Grand public gemaach, mee vun engagéierte Leit a Bierger, déi net professionell Journaliste sinn an déi wëllen e Grupp vu Matmënschen errechen, déi eeben net vun den traditionellen Medien erreecht ginn. E Média citoyen brauch also keng Journalisten, wéi dës Gesetz et verlaangt, mee Professioneller, déi d'Leit encadréieren.

Mir haten hei an der Chamber eng Motioun deposéiert, déi d'Regierung opfuert, de Médias citoyens en eegent Gesetz ze ginn, well aus deem, wat ech grad erkläert hunn, geet ervir, dass et sech ëm zwou verschidde Saachen handelt. Eis Motioun gouf an d'Kommissioun verwisen, mee do ass se awer guer net op den Ordre du jour komm, an dat obwuel d'Arbechten op deem heite Gesetz, wat mer haut stëmmen, weidergaange sinn.

Elo huet de Ministère eng Konventioun mam Radio ARA ënnerschriwwen. Mee dat kann dach net d'Léisung sinn! Et geet dach drëm, e Sektour ze stäerken, e Gesetz ze schreiwen, dat et erméigleche géif, dass dee Sektour wiisst an net, dass een zäitlech begrenzten Almose verdeelt, déi knapp d'Iwwerliewe garantéieren. Am ARA gëtt elo säit Joerzéngten eng ganz wichteg Aarbecht geleescht. Wéi wichteg, dat huet ee während der Pandemie gesinn, wou verschidde Gruppe vu Leit déi néideg Informatiounen just iwwert dee Wee kruten. Ass déi Konventioun de Merci? Kann et sinn, dass de Staat iwwert d'Iwwerliewe vun engem Média citoyen decidéiert, andeems en eng Konventioun verlängert oder net, andeems en eng Konventioun méi oder manner finanziell dotéiert? Et ass op d'mannst net ze spéit, eis Motioun nach erauszehuelen an ze diskutéieren. An anere Länner gëtt et esou Gesetzgebunge fir Média-citoyenen. Et ass also net eppes, wat mir elo hei erfannen. Déi Médias citoyens spillen eng wichteg Roll, och wann et ëm Zesummenhalt a Solidaritéit an eiser Gesellschaft geet.

Et wäert och keen heibanne wonneren, dass mir dës Gesetz also net matstëmmen. Merci, fir d'Nolauschtenen.

■ **Mme Myriam Cecchetti** (*déi Lénk*). - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Madamm Oberweis. A leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Marc Goergen** (*Piraten*).- Merci, Här President. Fir d'éischt emol dem Medieminister eng gutt Besserung, a wéi mer haut gelies hunn, ass e jo och um Wee vun der Besserung, wat eis natierlech freet. Awer och e Merci - en éierleche Merci - un de Guy Arendt fir déi konstruktiv Gespräicher an der Kommissioun. Et ass vill hin- an hiergeang, mee et ass eppes Brauchbares erauskomm. Ech si jo just Gaascht an där Kommissioun gewiescht an ech hunn déi Aart a Weis vun der Presidence wierklech geschätzt.

Duerfir wäert ech och haut de Sven hei vertrieeden oder ersetzen, wéi een et nenne wëllt. Et ass nëmmen ee Pirat haut hei, well de Sven bekanntlech e Conflit d'intérêt huet, well e selwer an de Medien tätég ass. Do hu mer decidéiert, dass dann de Sven deementspreechend de Sall verléisst an och net um Vott wäert deelhuefen.

Eng onofhängeg a kritesch Press ass wichteg fir eng gesond Demokratie. Dat hu mir haut och schonn oft héieren. Eng kritesch Press kënnt alle Biergerinnen an all Bierger am Land zegutt. An duerfir ass et och richteg, de professionelle Journalismus mat staatleche Mëttele finanziell ze ënnerstëtzen.

D'Aart a Weis, wéi de Secteur bis elo awer ënnerstëtzt ginn ass, war net méi drobar, dat steet fest! Eng staatlech Hëllef, bei där de Steierzueler an éischter Linn de Pabeier finanzéiert, ass kloer ee Feelereiz gewiescht. Mir sinn e klengt Land mat engem grouse Sproocheräichtum. Eis Awunner kënnen hir Informatioun aus villfältege Medien - och aus dem Ausland - bezéien a brauchen dofir keng déck Zeitungen, déi Säiten a Säite mat Artikel fëllen, déi se mol net selwer geschriwwen hunn, mee just bei groussen Agenturen am Ausland akaf hunn, déi souwéiso scho Stonne virdrun um digitale Wee verbreet gi sinn.

Wa mir net wëllen, dass eis Informatiounen ëmmer méi just nach vun e puer groussen Acteuren um Marché dominéiert ginn, brauche mir onofhängeg Journalist/innen hei am Land, déi selwer schreien. An duerfir freeë mir eis och iwwert de virleiende Projet, deen de Journalist an de Mëttelpunkt setzt an net méi d'Unzuel u Säiten, déi gefëllt ginn.

De Secteur vun der geschriwwener Press ass am Wandel. D'Digitaliséierung huet ganz nei Méiglechkeeten, mee och ganz nei Erausforderungen a Konkurrenzsituatiounen mat sech bruecht. D'Unzuel u Journalisten am Land geet kontinuéierlech zrëck. A rezent Spuermoosnamen a groussen Haiser, déi och mat Kennegunge verbounne waren, hu gewisen, wéi fragill verschidden Aarbechtsverhältnissen bei de Journaliste sinn.

An do hänke jo dann och nach eng ganz Rei vun anere Beruffer mat drun, déi haut ganz kreativ benannt ginn - vum Content Creator fir Social-Media-Plattformen vun der Zeitung iwwer e Faktenchecker oder bis hin zu enger klassischer Fotografen. Duerfir ass et esou wichteg, konkreet de Beruff vun de Journalist/innen mat staatlechen Hëlfelefen ze ënnerstëtzen, fir eng onofhängeg Press am Land ze erhalen, esou wéi dat mat dësem Projet gemaach gëtt. D'Fro ass awer, ob d'Héicht vun de virgesinnen Hëlfelefe wierklech wäert hëlfelefen, d'Aarbechtsplazen ze erhalen. 30.000 Euro pro Vollzäitposte pro Joer sinn der elo net esou vill. Hei riskéiere mir, d'Editoren ze encouragéieren, eeler Employéen, déi méi héich Salären hunn, lues a lues lass ze ginn, fir se da kënnen mat méi gënschtegen neien Aarbechtskräften ze ersetzen.

Fir esou e Verhalen ze verhënneren, hätte mir eis gewënscht, dass d'Hëlfelefen un den Erhalt vun den Aarbechtsplazen geknäppt gi wären, mee dat ass leider net geschitt. Während ee fir déi spezifesch Hëlfelefen aus der Iwwergangszäit d'Konditioun vum Maintien dans l'emploi erfëlle muss, gouf dat fir d'Aide à l'activité rédactionnelle bedauerlecherweis net festgehal.

E weidere Punkt, dee besser hätt kënnen gestalt ginn, ass deen, dass zwar dru geduecht ginn ass, e speziellen Hëlfelefsregime fir nei Zeitunge virzege-sinn, mee keng wierklech Pisten opgewise gi sinn. Duerfir hunn ech an der Kommissioun och e puer-mol drop opmierksam gemaach, dass ee Startups méi ënnerstëtze misst. Am Moment sinn d'Hürde fir nei Medien am Text nach zimmlech héich gehalten an et brauch ee vill Kapital.

De Sprong vun zwee op fënnf fest agestallte Vollzäitemployéen innerhalb vun dräi Joer ouni progressiv Steigerung vun Hëlfelefen ze packen ass guer net esou einfach. An da bleift jo och nach d'Fro, ob dëse Projet d'Kaartekommissioun net wäert iwwer-fuerderen, well den Text jo en Ureiz schafft, fir méiglechst vill Beruffer aus dem Beräich vum Journalismus mat enger Pressekaart auszestatten, well d'Aide jo un dës Kaart geknäppt ass.

Wéinst dësem an och deem virdrun ugeschwatene Punkt si mer och der Meenung, dass et wichteg wär, vu vieren eng Evaluatioun vun dësen Auswierkunge vun dësem Projet an e puer Joer virzege-sinn. Net all Zeitung wäert besser mam neie System ewechkommen. Am Contraire: Fir e puer Zeitungen ass dëst Gesetz mat finanziellen Abousse verbounnen. Grad fir kleng an nei Zeitunge kéinten d'Erausforderunge vläicht ze grouss sinn. Mee dat ass net sécher. Vlächicht wäert och dee ganze Secteur sech upasse kënnen.

Fir genee kucken ze kënnen, wéi een Afloss dëst Gesetz op d'redaktionell Aarbecht am Land wäert hunn, wär et duerfir wichteg, vun Ufank un d'Informatiounen an d'Daten zu dësem Sujet ze erhiewen, fir dann an e puer Joer e Bilan an eventuell Upassunge kënnen ze maachen. Mir géifen eis hei och wënschen, dass d'Evaluatioun an enger enker Zesammenaarbecht mat der ALJP - de professionelle Journalisten - gemaach géif ginn, esou wéi mir eis dat och fir d'Ausschaffe vun dësem Gesetz gewënscht hätten.

Do si mer an der Kommissioun zum Deel awer leider op zouen Diere gestouss, wou de Virschlag, d'ALJP an eng Sëtzung ze invitéieren, ofgeleent ginn ass, dat mat der Ausso zum Beispill vun deene Gréngen, si géife se eleng an hir Fraktioun invitéieren. Wat ass dat da fir eng Manéier fir ze schaffen? Jidderee verhandelt eenzel, hanner zouenen Dieren. Ass dat d'Politikverständnis vun deene Gréngen? Esou Gespräicher gehéieren, wann et ëm e Gesetz aus der Kommissioun geet, och an déi Kommissioun an duerno an en transparente Rapport.

Dat schléisst natierlech net aus, dass d'Politiker an d'Fraktiounen sech och ausserhalb vun der Kommissioun mat Associatiounen a Gruppéierung fir en Austausch treffen, mee wann et hei e Gesetz betrëfft, un deem eng Kommissioun gemeinsam schafft, da missten a mengen Aen och gemeinsam Diskussiounen kënnen gefouert ginn.

Ech hoffen, mir wäerten esou e gemeinsamen Austausch nach nohuelen - spéitstens no enger Nobeserung vun dësem Projet an e puer Joer. Duerfir wäerte mir haut och d'Motioun vun Här Pim Knaff matstëmmen, déi virdrun deposéiert ginn ass.

Fir Nozebesseren, léiwer awer nach fir iwwert d'Informatiounszougangsrecht vun de Journalisten ze schwätzen, géife mer eis gären an der Kommissioun gesinn, wat jo och e Projet ass, deen nach ëmmer op sech waarde léisst.

Dat gesot, ginn ech den Accord vun de Piraten zu dësem Projet, well mir hei ganz kloer eng Reform erkennen, déi an déi richteg Direktioun geet, och wa mir et op eenzele Punkten anescht geschriwwen hätten. D'Gesetz orientéiert sech un de Journalisten an net um Pabeier, an dat ass e ganz wichteg Punkt!

Fir d'Zukunft hoffe mir awer, dass d'Hëlfelefe grad fir kleng an Onlinemedien a Pabeierzeitungen nach no uewe korrigéiert ginn, fir hir Chancen ze verbesseren, nieft groussen Zeitunge Fouss faassen ze kënnen. Si si wichteg, fir keng Meenungsmonopoler entstonen a villfälteg Stëmmen zu Wuert kommen ze loossen. Dat ass dat, wat eist Land brauch: Villfalt, och an de Medien.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Familljemnistesch Corinne Cahen a Vertrieedung vum Medieminister Xavier Bettel. Madamm Cahen, Dir hutt d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

■ **Mme Corinne Cahen**, *Ministre de la Famille et de l'Intégration, en remplacement de M. Xavier Bettel, Ministre des Communications et des Médias*.- Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Härren, ech stinn haut virun lech, fir iwwer e Projet de loi ze diskutéieren, deen zwar net a mengem Ressort ass, mee deen dëser Regierung - a mir och - extrem wichteg ass. Gleeft mer, de Medieminister géif haut gäre perséinlech virun lech stoen, fir mat lech iwwert dëst Gesetz ze debattéieren. Mee vu dass eng gewëssen Urgence besteet an et wichteg ass, dass d'Press esou séier wéi méiglech déi néideg Ënnerstëtzung kritt, hu mer zesummen decidéiert, dass ech den Dossier haut iwwerhuelen.

D'Press an eng pluralistesche Mediellandschaft si vun existenzieller Wichtegkeet an enger Demokratie! Se garantéiert, dass variéiert Iddien aus der Gesellschaft zirkuléieren an erkläert an hannerfreet déi politesch Aarbecht. Obwuel d'Wichtegkeet vun der Press generell unerkannt ass an d'professionell Informatiounen grad elo vun eminenter Wichtegkeet sinn, geet de Secteur weltwäit duerch eng strukturell Kris. An dat net eréischt zanter dem Covid. Doweinst ass et dem Staat seng Pflicht, e Kader ze schafen, deen eng professionell, onofhängeg a pluralistesche Press férdert.

Zu Lëtzebuerg gëtt et ëm déi 500 professionell Journalisten. Dovunner beschäftegt déi geschriwwene Press der ronn 200, an all eenzelen ass

wichteg, well seng deeglech Aarbecht fir eis alleguer eng Relevanz huet, genee esou wéi all anerem Employé, dee bei engem Editeur agestallt ass an derzou bäidréit, dass d'Press hir demokratesch Roll erfëlle kann.

D'Covidkris huet nach eng Kéier d'Wichtegkeet vum professionelle Journalismus ënnerstrach. An Zäite vu sougenannter Desinformatioun - also vum Verbreede vu falschen Informatiounen mam Zil, déi ëffentlech Meenung ze beaflossen - ass et wichteg, de Qualitéitsjournalismus ze ënnerstëtzen. An deem Sënn hat d'Regierung am Mee 2020 eng extraoridinär Covidhëllef fir d'Medienhaiser decidéiert. 18 Editoren kruten esou méi wéi 1,2 Milliounen Euro op eng séier an onkomplizéiert Aart a Weis, fir dass se an där schwiereger Zäit hirer wichtiger Roll no-komme konnten.

D'Pressehëllef gëtt et awer net eréischt zanter der Covidkris, mee zu Lëtzebuerg hu mer zanter 1976 eng strukturell Hëllef fir déi geschriwwene Press, dëst mam Zil, eis divers Mediellandschaft ze erhalen. Dës staatlech Ënnerstëtzung dréit derzou bäi, dass bei eis am Grand-Duché aktuell fënnf Dageszeitungen a véier Wochenzeitungen existéieren kënnen, wat am Verglach mat engem vergläichbaren Territoire am Ausland vill ass, mee wat mer hei nach weider developpéieren wëllen.

Dat aktuell Pressehëllefegesetz ass a senger Grundstruktur nach dat selwecht ewéi dat vun 1976, an déi lescht Upassung geet op d'Joer 1998 zrëck. D'Gesetz verdeelt am Moment Hëllef op Basis vun de gedréckte Säiten a schléisst deemno all d'Onlinemedie vun der Hëllef aus.

D'Gesetz staamt also aus enger Zäit, wou et nach keen Internet, wou et nach manner Konkurrenz a wou et och méi trei Lieser gouf. Ech brauch lech net weider ze erklären, wéi staark sech eis Gesellschaft an deene leschte 45 Joer verännert huet. An domadder wëll ech nach emol d'Wichtegkeet vun dësem Gesetzesprojet ënnersträchen. Et ass méi wéi Zäit, d'Pressehëllef un d'Realitéite vum 21. Joerhonnert unzepassen, fir eis pluralistesche Mediellandschaft laangfristeg ze stäerken.

Am Januar 2017 huet de Regierungsrot eng Iwwergangsléisung ugehol, de sougenannte „Mécanisme transitoire pour le soutien du développement de la presse en ligne“, mam Zil, och d'Onlinemedien ze ënnerstëtzen, déi vun der klassischer Pressehëllef ausgeschloss waren. Dëst wor awer, wéi gesot, just eng Iwwergangsléisung en vue vun enger méi déifgräifender Reform, déi souwuel déi gedréckte Press wéi och d'Onlinepress couvréiert an déi där ëmmer méi grousser Konvergenz tëschent béidem Rechnung dréit.

An deem Sënn huet de Medieminister am Juli 2020 d'Reform iwwert déi sougenannt Pressehëllef deposéiert. Mam neie Gesetzesprojet gëtt en neutrale Kader geschaf, dee keen Ënnerscheed mécht tëschent der gedréckter an der Onlinepress, e Kader, deen den Editoren eng finanziell Previsibilitéit garantéiert an esou de Pluralismus vun eiser Presse-landschaft stäerkt.

Dat kloert Zil ass: Journalismus, journalistesch Aarbecht amplaz Pabeier ze ënnerstëtzen an domat verstärkt op d'Qualitéit ze setzen, dat Ganzt ouni datt d'Regierung d'Qualitéit wäert bewäerten an egal, wéi ee Medium fir d'Diffusioun gewielt gëtt. Dat soll eleng d'Decisioun vun den Editoren sinn an net vun der Regierung virgeschriwwene ginn.

De Gesetzesprojet gesäit dräi verschidde Regimier vir: een, fir eis pluralistesche Presselandschaft ze erhalen, een, fir se nach weider auszebauen, an ee fir d'Médias citoyens. Erlaabt mer, emol kuerz op all eenzelne Regime anzugeen.

Fir vum normale Regime profitéieren ze kënnen, muss ee folgend Krittären, déi vum aktuelle Pressehëllefegesetz inspiréiert sinn, erfëllen: Et muss ee weiderhin eng Informatioun générale diffuséieren. Politesch, ekonomesch, sozial a kulturell Theeme muss ee couvréieren. Mindestens fënnf vum Presserot unerkannt Journaliste muss ee beschäftegen. De Groussdeel vum Inhalt muss redaktionell Baiträg sinn. An um Internetsite muss illegale Contenu direkt erfogeholl ginn.

Wat ass nei? Publikatiounen, déi just eemol de Mount erauskommen, ginn eligibel, genausou wéi gratis Zeitungen a Publikatiounen an englescher an a portugisescher Sprooch. Dëst, fir der kultureller a sproochlecher Diversitéit an eisem Land Rechnung ze droen.

Fir d'Qualitéit vum Journalismus weider ze féerden, ass ausserdeem nei, dass all Editeur e Plan de formation fir d'Journalisten erstellen muss. E soll de Journalisten erméiglechen, sech un déi neist Tendenz vum Journalismus unzepassen, wéi zum Beispill „data journalism“, eppes wat et viru fënnf Joer nach iwwerhaupt net gouf.

Am Zeeche vun der Transparenz mussen d'Editoren och de Ratio Fraen - Männer vun de Redaktiounen publizéieren. D'Ligne éditoriale muss se publizéieren. Si mussen hir Aktivitéiten am Beräich vun der Éducation aux médias verëffentlechen, grad

wéi d'Formatiounen, déi d'Journaliste suivéiert hunn, an d'Mesuren, déi se huelen, fir d'Accessibilitéit fir Leit mat engem Handicap ze verbesseren.

Wann dës Konditiounen erfëllt sinn, kritt den Editeur e fixe Montant vun 200.000 Euro d'Joer plus nach eng Kéier 30.000 Euro fir all vum Presserot unerkannte professionelle Journalist mat engem Contrat à durée indéterminée.

Et ass hei wichteg, nach eemol ervirzehiewen, datt dëse Montant nëmscht mam Salaire vum Journalist ze dinn huet. Et ass reng eng Variabel, déi hëlleft, de Gesamtmontant ze rechnen. Dëse System garantéiert den Editoren eng laangfristeg Previsibilitéit, andeems se net méi eng gewëssen Unzuel u Säite produzéieren mussen, fir eng bestëmmten Hëllef ze kréien.

Den zweete Regime ass dee sougenannte Start-upregime. Dësen huet d'Zil, eis Mediellandschaft weider ze diversifiéieren. D'Konditiounen, fir dës Hëllef ze kréien, si manner streng. Sou mussen do zum Beispill just zwee Journaliste beschäftegt sinn an net fënnf. An et muss een Depensé vun op d'mannst 200.000 Euro am Joer hunn. Wann dës Konditiounen erfëllt sinn, da kréien dës Editoren eng Hëllef vun 100.000 Euro. D'Hëllef ass op dräi Joer limitéiert. No dëser Zäit mussen d'Editoren dann d'Konditiounen vum normale Regime erfëllen.

Drëttens gëtt et dann och nach eng Hëllef fir déi sougenannt „éditeurs citoyens“. Déi sougenannt Communitymedien hunn eng ganz wichteg Roll an eiser Gesellschaft, well se Schichte vun eiser Bevëlkerung errechen, déi klassesch Medien nëmme limitéiert bis guer net errechen. Duerfir ass et esou essentiell, dass och si vun engem staatleche Subsid profitéieren kënnen.

Den Artikel iwwert d'Communitymedie gouf en cours de route ugepasst. Initial war virgesinn, dass och Communityradioen ënnert dësen Artikel falen. Fir d'Kohärenz vum Text ze stäerken, gouf decidéiert, sech och fir dësen Artikel op déi geschriwwene Press ze limitéieren. Fir de Radio ARA, mat deem de Premier viru Kuerzem eng Konventioun ënnerschriwwen huet, gouf eng separat Léisung fonnt.

D'Definitioun vun de Médias citoyens ass un de Virgabe vum Conseil de l'Europe inspiréiert. Sou muss se eng Vocation non lucrative hunn. Si mussen Mediebildung a Cohésion sociale féerden. Et mussen och Benevoller un der redaktioneller Aktivitéit bedeelegt sinn. An d'Editoren mussen awer och zwee Vollzäitsalarié beschäftegen, wouvunner een e professionelle Journalist muss sinn. Wann d'Konditiounen erfëllt sinn, kënnen dës Medien eng Hëllef vu bis zu 100.000 Euro d'Joer kréien.

Wéi och schonn am Gesetz vun 1976 virgesinn, gëtt d'Pressehëllef weiderhi vum Medieminister accordéiert, dëst op Basis vun engem Avis vun enger Kommissioun. Dës Kommissioun gëtt och am neie Gesetz bäibehalen an ass mat Vertrieeder vum Staat, vum Presserot an engem Akadeemiker besat.

Laut de Berechnunge geet d'Hëllef fir praktesch all Editeur considerabel an d'Luucht an ass besonnesch virdeelhaft fir kleng a mëttelgrouss Editoren. Dräi Publikatiounen géifen duerch deen neie System manner Hëllef kréien, mee fir dës Editoren ass awer eng Kompensatioun virgesinn, déi se während fënnf Joer kréien, an der Héicht vum Montant, dee se 2019 eeben haten. Dat kréie se garantéiert. Deemno wäert keen Editeur duerch dat neit Gesetz manner Hëllef kréie wéi dat aktuell de Fall ass, au contraire.

Erlaabt mer och, ganz kuerz op den Historique vum Projet de loi anzugeen. Déi lescht Regierung hat sech schonn 2013 d'Zil gesat, d'Pressehëllef ze reforméieren. An deem Kader gouf et zanter 2013 reegelméisseg Echanges an Entrevü mam Secteur, mat den Editoren, mat de Journalisten. Mat der Regierung vun 2018 krut den Dossier neien Opschwung an en neien Text gouf dem Secteur presentéiert. A jo, an enger éischter Versioun vum Text war effektiv e Montant vu 55.000 Euro pro Journalist virgesinn. Wat awer iergendwéi dacks vergiess oder net gesot gëtt a wat ech dowéinst op dëser Plaz ervirhiewe wëll, dat ass, dass an där Versioun fir de Groussdeel vun den Editoren eng Part fixe vu just 20.000 Euro virgesi war. Aktuell ass eng Part fixe vun 200.000 Euro virgesinn. Dëse Montant gouf also verzéngfacht!

Nodeems de Projet de loi deposéiert gouf, sinn nieft deenen üblechen obligatoreschen Avisen och nach Avisa vum Presserot, vun der ALMI, also de Vertrieeder vun den Editoren, a vun der ALJP, de Vertrieeder vun de Journalisten, ugefrot ginn.

Nieft dem laange Consultationsprozess, ier de Projet de loi deposéiert gouf, gouf also och duerno esou breet wéi méiglech consultéiert. Op dëser Plaz wëll ech am Numm vum Medieminister der Chamberskommissioun villmools Merci soen, dass se sech vill Zäit geholl huet, de Projet de loi an d'Avisen am Detail a méi wéi aacht Sitzungen ze analyséieren. Et goufen dann och méi wéi zwanzeg Amendementer zum Text adoptéiert, dëst eebe mam Zil, deene verschiddenen Avisen, an net just deem vum Staatsrot, Rechnung ze droen.

2019 loung déi direkt Pressehëllef am Ganze bei ronn 8 Milliounen Euro. Mam neie System kéime mer op méi wéi 10 Milliounen Euro d'Joer.

Fir weiderhin eng pluralistesch Presselandschaft garantéieren ze kënnen, ass eng staatlech Hëllef noutwendeg, an de Medieminister wäert derfir suergen, datt se laangfristeg erhale bleift. Mam neie Pressehëllefgesetz wäert d'Hëllef un déi geschriwwé Press ëm méi wéi 27 % an d'Luucht goen. Am Géigesaz zu ville Länner investéiere mir trotz Krisenzäit laangfristeg an eis geschriwwé Press. Dat si fir eis keng Käschten, dat ass en Invest an eis demokratesch Gesellschaft an an déi, déi dozou bäidroen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dësé Gesetzesprojet dréit de sozialen, technologeschen a wirtschaftlechen Evolutioun vum 21. Joerhonnert Rechnung a garantéiert eng kloer a gerecht Ënnerstëtzung vum Secteur.

Erlaabt mer, zum Schluss nach eemol am Numm vum Medieminister dem Rapportier fir säin exzellente schrëftlechen a mëndleche Rapport villmools Merci ze soen. Merci nach eemol un d'Membere vun der Kommissioun. An e besonnesche Merci vu mir och un d'Beamten aus dem SMC (ndlr: Service des médias, de la connectivité et de la politique numérique) an aus dem Staatsministère. Villmools merci.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Madamm Corinne Cahen. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Ier mer elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7631 kommen, stëmme mer fir d'éischt iwwert den Amendement Nummer 1 vun der CSV of, deen als Objet huet, den zweete Paragraf vum Artikel 4 ze änneren.

Vote sur l'amendement 1

Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dësen Amendement mat 25 Jo-Stëmme géint 35 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Résultat définitif après redressement : l'amendement n° 1 est rejeté par 24 voix pour et 35 voix contre.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Emile Eicher), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

M. Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Dan Biancalana), Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen (par Mme Josée Lorsché), Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Mir kommen dann elo zum Amendement Nummer 2, deen als Objet huet, den zweeten Alinea vum Artikel 17 ze änneren.

Vote sur l'amendement 2

Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen. D'Ofstëmme fänkt un.

Duerno maachen ech och hei den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass och dësen Amendement 2 mat 25 Jo-Stëmme géint 35 Nee-Stëmmen ofgeleent.

■ **M. Marc Goergen (Piraten).**- Här President, dat kann net sinn!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Mir kommen elo zur Ofstëmmung ...

■ **M. Marc Goergen (Piraten).**- Här President, et kann net sinn. Et si just 59 Stëmmen.

(Brouhaha)

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Den Här Clement huet net matgestëmmt, pardon! Jo, genau.

(Brouhaha et concertation interne)

Da sinn et 24 Jo-Stëmme géint 35 Nee-Stëmmen - ofgeleent, genau. An den Här Clement huet net um Vott deelgeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Emile Eicher), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

M. Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Dan Biancalana), Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen (par Mme Josée Lorsché), Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Mir kënnen dann elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7631 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 7631¹¹.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7631 et dis-pense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Duerno maachen ech och hei den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass de Projet de loi mat 53 Jo-Stëmmen, 6 Nee-Stëmmen an 1 Abstentioun ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7631 est adopté par 52 voix pour, 6 voix contre et 1 abstention.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Emile Eicher), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Dan Biancalana), Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen (par Mme Josée Lorsché), Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

M. Marc Goergen.

Ont voté non: MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

S'est abstenu : M. Marc Spautz.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Motions

Da kéime mer zur Ofstëmmung iwwert d'Motiounen, déi bei dësem Projet ofgi gi sinn.

Motion 1

Fir d'éischt d'Motioun Nummer 1, déi vum Här Pim Knaff deposéiert ass ginn an déi am éischten Alinea freet, fir en Inventaire vun der Mediellandschaft ze maachen. Wëllt nach een d'Wuert zu dëser Motioun ergräifen? D'Madamm Nathalie Oberweis, wannechgelift.

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Jo, merci villmools. Et geet jo dann ëm déi Motioun iwwert d'lokal Medien? Ech mengen, ech hunn dat jo elo richteg verstanen? Iwwert d'lokal Medien? Et ass jo déi? Well ech hunn nach eng aner hei leien.

Mir wollten eigentlech just dozou soen, dass mer eis éischter géifen enthalen, well mir hate selwer virun enger Zäitche schonn eng Motioun eraginn, wou mer e Gesetz gefuerdert hu fir eebe grad d'Biergermedien. A wéi ech virdru scho gesot hunn, ass déi Motioun u sech op den Ordre du jour vun der Kommissioun komm an ass bis dato net behandelt ginn. A mir fannen, dass dat awer dee richtege Wee wier, fir deene Medie wierklech e strukturellen, e legale Kader ze ginn. An duerfir fanne mir dat heiten eigentlech ze schwaach. Dat geet eis net wäit genuch a genau duerfir enthalte mir eis.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Madamm Oberweis. Dann huet d'Wuert gefrot: den Här Fernand Kartheiser.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Jo, Här President, ech wëll vläicht direkt e puer Wuert soen zu deenen zwou Motiounen, da brauch ech net zweemol d'Wuert ze froen.

Also mir stelle fest - den Här Reding huet dat jo och virdru beschriwwen -, datt et en allgemenge Vertrauensverloscht an d'Press gött. Mir bedauern dat, mee et ass nun emol eng Tatsaach. Dee Vertrauensverloscht, dee féiert och zu engem Verloscht un Abonnenten an esou weider. An u wat läit dat? Et läit schonn drun, datt mer eng Pluralitéit vun der Press hunn, déi mer och mat Steiersuen um Liewen halen, awer ëmmer manner Pluralitéit an der Press.

Mir hunn e bëssen d'Tendenz zu enger Pensée unique, zu enger „cancel culture“, zu enger Zensur. An et ass esou, datt mer jo och Etüden hunn, nach viru Kuerzem eng Etüd vun der Uni Tréier, wou mer kloer gesinn, wou d'Sympathië vu ganz ville Journaliste leien. Dat ass elo fir Däitschland, mee dat léisst sech och an anere Länner ganz einfach feststellen, a warscheinlech och hei. Leider ass et esou, datt zum Beispill konservativ Iddien dacks nëmmen nach als populistesch bezeechent ginn oder souguer als radikal.

Et ass esou, datt all Steierzueler hei am Land opgeruff ass, d'Press mat ze ënnerstëtzen, mee datt d'Vuë vu ville Leit an der Press nëmmen nach diskreditéiert ginn. Dat ass kee Wee, dee mir wëlle matgoen. An duerfir wäerte mer och dës zwou Motiounen net stëmmen.

Ech soen Iech Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Kartheiser. Wa keng weider Wuertmeldung méi do ass, kënnen mer zum Vott iwwert dës Motioun kommen.

Vote sur la motion 1

Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dës Motioun mat 53 Jo-Stëmmen, 4 Nee-Stëmmen an 2 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Emile Eicher), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Dan Biancalana), Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen (par Mme Josée Lorsché), Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

M. Marc Goergen.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

Se sont abstenues : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Motion 2

Da komme mer zur Diskussioun respektiv zum Vott iwwert déi zweet Motioun, déi den Här Pim Knaff deposéiert huet, wou et ëm eng Evaluatioun vun deem Régime d'aide à la presse an zwee Joer geet. Wëllt nach een d'Wuert zu dëser Motioun ergräifen?

Dat war scho virdru geschitt. Da kënnen mer zum Vott iwwert dës Motioun kommen.

Vote sur la motion 2

Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

An duerno maachen ech och den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dës Motioun mat 55 Jo-Stëmme bei 4 Nee-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Emile Eicher), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Dan Biancalana), Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen (par Mme Josée Lorsché), Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

M. Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

10. Motion de Mme Viviane Reding relative à la possibilité des radios dites « communautaires » de pouvoir profiter du standard numérique DAB+

(Motion déposée au cours de cette séance publique - à consulter en page 994 de ce compte rendu)

Da komme mer zu der Motioun, déi am Ufank vun der Sëtzung vun der Madamm Viviane Reding deposéiert ginn ass. An ech wëll hei preziséieren, datt de Sven Clement mech gebieden huet ze soen, datt en och weeder un der Diskussioun vun dëser Motioun nach um Vott iwwert dës Motioun deelhëlt, wéinst engem méigleche Conflit d'intérêt. An och den Här Jean-Marie Halsdorf huet mech gebieden ze soen, datt hie seng Ënnerschrëft op dëser Motioun géif zrëckzéien an och net un der Diskussioun deelhëlt an och net um Vott vun dëser Motioun, aus deene selwechte Grënn. Gradsou gutt wéi den Här Marc Goergen dat schonn am Virus gesot huet.

Wëllt nach een d'Wuert zu dëser Motioun ergräifen? Madamm Nathalie Oberweis, wannechgelift.

Discussion générale

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Merci nach eng Kéier. Mir begrëissen dës Propos a mir wäerte se och matstëmmen. Mee nach eng Kéier: Mir hunn eng Motioun deposéiert virun enger Zäitchen a mir fannen et immens regrettabel, dass déi Motiounen am Tirang leien, obwuel se Sujet sinn.

(Brouhaha)

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Hei, wannechgelift, e bësse méi roueg! Dann hu mer et geschwë gepackt. Madamm Oberweis, ...

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Ech fannen et immens regrettabel, dass déi ...

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- ... Dir dierft elo weiterfueren.

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Kann ech schwätzen?

Jo, mir verstinn net, firwat déi Motiounen am Tirang verschwannen, woubäi et manifestement e Sujet ass, dee wierklech pertinent ass. De Sujet kënnt e puermol op den Dësch. Mir géifen eis wierklech wënschen, e géif eeben op den Ordre du jour vun der Kommissioun kommen, wéi et gesot gouf, an da kéint een deen dote Standard, deen doten Dispositif och mat an dat Gesetz, an en eventuellt Gesetz eranhuelen.

Merci villmools.